

Мавлид шариф (таржима)

05:00 / 14.03.2017 54806

Бисмиллаҳир Роҳманир Роҳим

Ўзининг сўнги Расулини оламларга раҳмат қилиб юборган Аллоҳ талога ҳамду санолар бўлсин!

Инсониятнинг саййиди, фаҳри коинот, Расулимиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга ва у зотнинг покиза оилаларига ҳамда фидокор асҳобларига дурудун саловатлар бўлсин!

Рабиулаввал ойида, хусусан ушбу ойнинг ўн иккинчи кунда мавлид маросимлари ўтказиш ва бу маросимларда мавлид асарларидан ва сўз усталарининг наъту мадҳларидан ўқиб, суюкли Расулмиз Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг таваллуд ойларини тантали равишда ўтказиш мусулмон оламида тақрибан минг йилдан бери давом этиб келаётган анъаналардан бири ҳисобланади. Ислом оламининг ажралмас қисми бўлган жонажон Ватанимизда ҳам бу анъана ўзига хос услубда ўтказиб келинган. Бизда энг кўп тарқалган мавлид асари Жаъфар Барзанжий раҳматуллоҳи алайҳининг «Иқдул-жавҳар фи мавлиди ан-Набий ал-Азҳар» (Порлоқ юзли Набийнинг мавлидлари хусусидаги гавҳар маржон) номли асаридир. Бу китоб бизда шунчалик кенг тарқалганки, халқ ўртасида мавлид дейилса, фақат шу асар тушуниладиган бўлиб қолган.

Ёшлигимизда ушбу асарнинг бир қисмини ёдлаган эдик. Турли мавлид маросимларида уларни ўқиб юрар эдик. Кейинроқ уларнинг мазмунини ўрганишга ҳам қизқиш ортиб борди. Бу асарнинг бир қатор шарҳлари борлигини кўриб, уларни ўқигач, халқ орасида кенг тарқалган ушбу қасиданинг маъноларини кўпчиликка улашиш истаги туғилди. Чунки кўплаб йиғинларда анинг айрим бандлари ўқиб, тингланганда, уларда нима дейилаётганини на ўқувчилар, ва на тингловчилар тушунмаётганини кузатиб юрилар эди. Бу эса мавлид тушунчасига тамоман зид ҳолат эди.

Аллоҳнинг инояти билан бу йил Рабиулаввал ойида ушбу мавлид китобини қўлдан келганча таржима қилиш насиб бўлди. Ушбу камтарона уринишни Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг таваллуд ойларига бир тўхфа бўлишини умид қилиб, кейинроқ, Аллоҳ насиб қилса, керагича кенгроқ

шарҳлаб, сиз азизларга тақдим қилишни ният қилган ҳолда, ҳозирча бор таржимани эътиборингизга ҳавола қилмоқчимиз. Фикр ва мулоҳазаларингизни кутиб қоламиз.

Ўрни келганда шуни таъкидлаш жоизки, ушбу таржимада асар деярли сўзма-сўз таржима қилинган бўлиб, фақат айрим ўринларда баъзи изоҳлар берилган, холос. Шу боис, асардаги айрим хабарларнинг далиллари ҳам, уларнинг қанчалик илмий асосга эгаллиги ҳам ёритилмаган. Аллоҳ насиб қилса, китобни шарҳлашда бу жиҳатга алоҳида эътибор берилади.

Ҳасанхон Яҳё Абдулмажид

كِرَابٌ وَّ مَلَسَ وَّ لَصَّ مَّهْلَلًا لَّيْلَعُ كِرَابِيَّ وَّ مَلَسِيَّ وَّ يَلَصِيَّ نَمَلٌ دَعَسَ اَهُمِّيَّ عَنَّا وَّ نَجَلًا
لَّيْلَعُ

Жаннат ва унинг неъматлари (Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васалламга) салоту салом, барака тилайдиган кишилар учун бахту саодатдир.

م-ي-ح-ر-ل-ن-م-ح-ر-ل-ه-ل-ل-م-س-ب

Меҳрибон ва раҳимли Аллоҳ номи билан бошлайман.

БИРИНЧИ АТР МУҚАДДИМА

هَالِوًا وَّ هَالَانَا مَ لَيْلَعَاتُكَ رَبِّ لَضِيْفٌ اُرْدَتْ سُمْ هَيْلَعْلَاتُ اذَلْ اِسَابِ اَلْمِ اَلْ اِيْدَتْ بَا

Олий Зотнинг номи ила имлони бошлар эканман, У Зотдан бизга берган ва бизни эга қилган неъматлари устига яна файзу баракотларни мўл-кўл қилиб беришини сўрайман.

هَآيَاطْمَلِيْمَجَلْرُكُشَلْا نَم مَائِطْتُمْ هَئِيْنَهْ ةَغَائِسُ هُدْرَاوْم مِدْمَحَب يِّنْتَاو

Иккинчидан, чиройли шукр уловларига минганча, обгиридан олинган суви ютумли ва ҳазми енгил бўлган ҳамдларни айтаман.

Обгир – дарё ва анҳорлардан сув олишга мосланган махсус жой.

يَفِيْلَقْتَنْمُالْ ةَيْلْوَآلْ ةَمْدَقْتَلْبَابِ فَوْصَوْمَلْ رُوْنَلْ اِيْلَعْ مَلْسْ ةَو يِّلَصْ ةَو
هَآبَجَلْ ةَمْيَرْكُ لْاَرْغَلْ

Илгарилик ва биринчилик васфи ила сифтланган, улуғвор бўлган порлоқ манглайларда, пешоналарда кўчиб юрувчи Нурга (Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга) саловату саломлар айтаман.

ةَبَاحْ صِلْ ةَمُغْيَو ةَيْوَبَّ لْا ةَرَهْ اَطْلْ ةَرْتَغَلْ ةُصْحَيْ اَن اَوْضُرْ يِلْ اَعْتَهَلْ لْ اَحْنَمْتَسْ ةَو
هَآلْ ةَو نَمَوْعَابْتْ اَلْ ةَو

Аллоҳ таолодан набавий, пок аҳли байтга хос бўлган ҳамда саҳобаю тобеинлар ва уларни дўст тутганларни ўз ичига оладиган розилигини тилайман.

طَطِيْحْ يَفِيْ ةَيْ ةَوغَلْ اَن مَّاطْفَحْ وَ ةَيْلَجَلْ ةَحْضَاوْلْ اَلْبُسْلْ اَكُوْلْ سَلْ ةَيْ اِدَهْ ةَيْدَجْتَسْ ةَو
هَاطُخْ وَ اِطُخَلْ

У Зотдан яна очиқ-ойдин, равшан йўлларда юришга ҳидоят қилишини ҳамда хатокорлик ўринларида ва йўлларида адашиб юришдан сақлашини ёлвориб сўрайман.

فِيْ رِّشَلْ اَبَسَّ نَلْ اَن مَّاطْ اَن ةَيْرَقْبَعْ اَن اَسْحْ اَدُوْرُبِّيْ وَبَّ نَلْ اِدِلْ وَمَلْ ةَصْقْ نَم رُّشْنْ ةَو
هَآلْ حَبْ ةُمَاسْمَلْ اِيْلَحْتْ اَذْقَعْ

Мен ўша улуғ насабдан безакларини қулоқлар ўзига зийнат қилиб тақиб оладиган бир мунчоқ тизиб, набавий мавлид* қиссасидан гўзал ва ғаройиб бир чопон қилиб тарқатамоқчиман.

*«Мавлид» аслида туғилиш, туғилган вақт ва пайт деган маъноларни англатади. Бу сўз кўпинча Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг туғилишларига ва уни нишонлашга нисбатан ишлатилиб, кейинроқ шу йиғинларда ўқиладиган Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг сийратларига доир қисқача маълумотларни ўз ичига олган, маълум жанрдаги рисоалар учун ҳам қўлланиладиган бўлиб қолган. Бу ерда айнан шу маъно назарда тутилган.

هَلْ لِبَابِ الْوُقُوفِ وَالْوَحَالِ نَافِةٌ وَيَلِغَتِ هَلْ لِبَابِ الْوَحْبِ نِيْعَتِ سَاوِ

Мен Аллоҳ таолонинг қудрат ва кучли қувватидан ёрдам талаб қиламан.
Зеро, Аллоҳдан ўзгада на қудрат, ва на қувват бор.

كِرَابٍ وَمَلَسَ وَوَلَّصَ مُهَلِّلِ مَيْلِ سَتَوِّةَ الصِّنْمِ يَدَشِ فَرَعَبَ مَيْرَكُلِّ الْهَرَبِ قُْمُهَلِّلِ رَطْعِ
هَلْ لِعِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар
ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва
баракотингни ёғдиргин!

Изоҳ: Бу ибора дуо шаклидаги саловат бўлиб, ушбу мавлид китобида
мавзулар ўртасини ажратиш учун, бир пардадан бошқасига ўтишда
ажратувчи нақорат бўлиб хизмат қилади.

Бу нақорат «хушбўй қилгин» деган маънони англатувчи «аттир» калимаси
билан бошлангани учун, у билан ажратилган ҳар бир бўлак истеъмолда
«атр» деб номланиб қолган.

ИККИНЧИ АТР НАСАБИ ШАРИФ

ذُبَعْنُ بَابِ هَلْ لِبَابِ ذُبَعْنُ بَابِ مَلَسَ وَوَلَّصَ مُهَلِّلِ مَيْلِ سَتَوِّةَ الصِّنْمِ يَدَشِ فَرَعَبَ مَيْرَكُلِّ الْهَرَبِ قُْمُهَلِّلِ رَطْعِ
هَلْ لِعِ {قُْمُهَلِّلِ رَطْعِ هَلْ لِعِ مَلَسَ وَوَلَّصَ مُهَلِّلِ مَيْلِ سَتَوِّةَ الصِّنْمِ يَدَشِ فَرَعَبَ مَيْرَكُلِّ الْهَرَبِ قُْمُهَلِّلِ رَطْعِ هَلْ لِعِ}

Сўнгра айтаман: У зот Абдуллоҳнинг ўғли саййидимиз Муҳаммад
соллаллоҳу алайҳи васалламдирлар. Абдуллоҳ эса Абдулмутталибнинг
ўғлидир. Унинг исми Шайбатул-ҳамддир. Унинг юксак хислатлари
мақталгандир.*

*Ушбу охирги жумла айрим нусхаларда тушиб қолган.

ءِاقْتِرَالِ يَمْتَنِي يَدِّ اِلَّا {رِيغَمِ لَأْمَسَ اَوْ فَا نَمِ ذُبَعْنُ بَابِ اَوْ رَمَعُ هَمْسًا اَوْ مَشَاهِدًا نَبَا
لِ هَلْ لِعِ}

У Ҳошимнинг ўғлидир. Унинг исми Амрдир. У Абдуманнофнинг ўғлидир. Унинг исми Муғирадир. У олийжаноблиги сабабли юксакликка етишиш нисбати берилган киши эди.*

*Ушбу охирги жумла айрим нусхаларда тушиб қолган.

نَا لِي لِي صَوَّلَ اَعَضُ قَدَالَ بِي فِي صَا قَتَلِي صُقَبِي مَسَّ عَمَّ مَسَّ مَسَّ اَوْ صُقَدْنَا
هَامَحَامَحَفَمَزْتَحُمَلَامَحَلَالِي لِي لِي اَعَتُّ هَلَلَا اَدَاغَا

Муғира Қусайнинг ўғли. Унинг исми Мужаммиъдир. Аллоҳ уни ҳурматли қилиб қўйилган Ҳарамга қайтариб, дахлсизлигини ҳимоя қилгунича, у ердан узоқда жойлашган Қузоъа* юртида бўлгани учун «Қусай»* деб номланган.

*Қузоъа – Ямандаги шаҳарлардан бири.

*«Қусай» четдаги, узоқдаги деган маъноларни билдиради.

هُمَسَاوَرُوْفَنَبَا لِي اَعَنَابِي اَبَا بَعَكَنَبَا اَرْمَنَبَا مِي كَحُ هُمَسَاوَبَالَ كَنَبَا
رِي تَكَلَلَا هِي لِي اَحَنَجَامَكُ يَنَانَكُ هَوَقَوَفَامَو هِي شَرُقُلَا نُطَبَلَا بَسُنْتِ هِي لِي اَو شِي رُق
هَاضَتْ رَاو

Қусай Килобнинг ўғли. Унинг исми Ҳакимдир. У Мурранинг ўғли, у Каъбнинг ўғли, у Луайнинг ўғли, у Фолибнинг ўғли, у Фихрнинг ўғлидир. Фихрнинг исми Қурайшдир. Қурайш уруғлари унга нисбат берилади. Ундан юқориси, кўпчилик мойил бўлиб, рози бўлганидек, Кинонийлардир.

نَمُّ لَوَا وُهَو سَايَلَا نَبَا اَكْرُذْمَنَبَا اَمَّ يَزُخَنَبَا اَنَانَكَنَبَا رُضَّنَلَا نَبَا لِي اَمَّنَبَا
مَلَسَو هِي لَعُ هَلَلَا لِي لَصَّ يَبَّنَلَا هَبَلُصَّ يَفَعْمُسَو هِي مَحَلَلَا اَحْرَلَا لِي لَانْدُبَلَا لِي اَدَا
هَابَلَلَو يِي لِي اَعَتَّ هَلَلَا رَكَدَا

Фихр Моликнинг ўғли, у Назрнинг ўғли, у Кинонанинг ўғли, у Хузайманинг ўғли, у Мудриканинг ўғли, у Илёснинг ўғлидир. Илёс биринчи бўлиб Ҳарам майдонларига баданаларни* ҳайдаб бориб, қурбонлик қилган кишидир. Унинг пуштида Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг Аллоҳ талони зикр қилиб, талбия* айтганлари эшитилган.

*Бадана – қурбонликка атаб семиртирилган туя ва қора мол.

*Талбия – ҳаж ва умрада «Лаббайкаллоҳумма лабайк. Лаббайка, ла шарика лака лабайк. Иннал-ҳамда ван-неъмата лака вал-мулк, ла шарик лак» иборасини айтиш.

هَبَّ السُّلْطَانُ بِرَأْفَةٍ تَمَّ طَنْ كَيْلِ سَادَةٍ وَ نَانَ دَعْنُ بَدَعْمَنْ بَارِزَنْ بَارِضْمَنْ بِ
هَبَّ أَوْ عَرَّاشِ لَاهَنْ عَكَّ سَمَّ مَالِ سَلَّاهِ لَيْلَعَمْ يَهَارِبِ لَيْلِ خَلَّ لَيْلِ أَوْ عَفْرَوَّ يَنْ سَلَّ

Илѐс Музарнинг ўғли, у Низорнинг ўғли, у Маъаднинг ўғли, у Адноннинг ўғлидир. Мана шу гавҳарларини олийқадр, порлоқ суннат бармоқлари тизиб берган маржондир. Уни Иброҳим алайҳиссаломгача олиб чиқишдан Шориъ* ўзини тийди ва бундан бош тортди.

*Шориъ – шаръий қонунларни жорий қилувчи, юргазувчи дегани. Бу сўз фақатгина Аллоҳ таолога ва Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламга нисбатан ишлатилади. Бу ерда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам назарда тутилган. Шу билан бирга, ушбу сўзни ишлатиш билан юқоридаги гаплар ваҳий асосида бўлганига ҳам ишора қилинган.

مَالِ سَلَّاهِ لَيْلَعَمْ لِي عَامِ سَاحِي بَذَلِ لَيْلِ هَبَّ بَسَّ نَلَّ مَوْلُوعِ لَيْلِ وَ ذَنْعِ بَيْرِ رَالِ بَنْ نَانَ دَعْوِ
هَبَّ تَنْ مَوْ هَبَّ تَنْ

Насаб илмларига эга кишилар наздида, ҳеч шубҳасиз, Адноннинг нисбаси – мансублиги Исмоил Забиҳуллоҳ алайҳиссаломга етиб боради.

هَلَّ لَيْلِ لَصُّ مَرْكَأَلِ دِي سَلَّاهِ وَالْفَيْكَ وَ هَبَّ رِدْ لَاهُ بَكْ أَوْ كَتْ قَلَّ تَيْلِ دَقْعَنْ مَهَبِّ مَطْعَافِ
هَبَّ تَنْ مَوْلُ أَوْ تَطَّسْ أَوْ مَلَّ سَوْ هَبَّ لَيْلِ ع

Порлоқ юлдузлардан тизилган бу мунчоқ нақадар буюк! Қандай қилиб шундоқ бўлмасинки, унинг қоқ ўртасида Саййиди жаҳон Расул акрам соллаллоҳу алайҳи васаллам бўлсалар?!

Шу ерга келганда муаллиф эҳтироси жўшиб, Шарафуддин Муҳаммад ибн Саъид ибн Ҳаммод Бусирийнинг (608-696х/1213-1295м) Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг мадҳларида ёзган «Ҳамзия» қасидасидан у зот алайҳиссаломнинг насабларига доир байтлардан иккита байтни иқтибос келтиради.

أَزْوَجِ لَاهِ مَوْجُنْ أَوْ تَدَلَّقِ هَبَّ أَلْحَبِ لَيْلُوعِ لَابِ سَحَتْ بَسَنْ

Бу шундай насабки, унинг безакларини олийжаноблик, юлдузларини Жавзо буржи мунчоқ қилиб тақиб олган деб ўйлайсан.

أَمْ صَعْلُ أَوْ مَيْتَيْ لَيْلِ هَبَّ فَيْلِ رَاخْفَوْ دَدُوسُ دَقْعِ أَدْبَحِ

Бу улуғворлик ва маҳобат мунчоғи нақдар гўзал-а! Сиз эса, Ё Расулуллоҳ, унинг ичидаги ҳимояланган беназир гавҳарсиз!

هُدًى رَاوِي قَارِعًا لَأَنْ يَزِلَّ دَرَوًا. ۞ لِيَهْلِكَ لِحَافِ سُنْمٍ يَلْعَا تَهْلِكُ لَهَا رَهْطٌ بَسَنَنْ مَوْبٌ مَرْكَأُو
هَآوَرُوِي نَهْلًا وَدِرُوْمٌ يَف

Нақадар шарафли насабки, Аллоҳ таоло уни жоҳилиятнинг бузуқликларидан пок қилиб қўйибди?! Зайниддин Ироқий «Ал-Мавридул-ҳаний фи мавлидис-саний» номли китобида ўзининг бу борадаги бир хабарини келтириб, ривоят қилган.

Бу ерда имом Байҳақий Муҳаммад ибн Алийдан ривоят қилган қуйидаги ҳадис назарда тутилган:

Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам дедилар: «Албатта Аллоҳ азда важалла мени никоҳдан дунёга келтирди, зинодан дунёга келтирмади».

وَمَسَّ إِلَّ أَنْ وَصَّ دَاخِمَ الْإِبَابَا ۞ دَمَّ حُمَلٌ مَّ أَرَكُهُ لَإِلَّ طَفَحَ

وَمَأُو هِي بَأَى لَى وَ مَدَّآ نَم ۞ رَاعُ مُمْ بِي صِي مَلَفَ حَافِ سَلَّ أُو كَرَت

Аллоҳ Муҳаммад алайҳиссаломни икром қилароқ, у зотнинг номларини муҳофаза этиш учун буюк бобларини Ўз паноҳида асради. Улар Одамдан то у зотнинг ота-оанларигача – барчалари бузуқликка яқин ҳам келишмади.

Изоҳ: Бу икки байт Ҳофиз Ибн Носириддин Димашқийнинг (777-842х/1375х1438м) қасидасидан олинган.

دَبَّ عَنِّي بَحْ يَفُ هُرْدَبَ رَدَبَ وَ. ۞ يَهْلِكُ لِمَوْرَغِ رِي رَاسَا يَفِ ۞ وَبُنَّ لَأُرُونُ يَرْسُ ۞ أَرْسَ
هَلَّلَ دَبَّ عَ وَنَبَّ أُو بَلَّ طُمُّ لَأ

Булар кўркам манглайларининг чизиқларида нубувват нури оққан даҳолардирлар. У зот алайҳиссаломнинг тўлин ойлари Абдулмутталиб ва унинг ўғли Абдуллоҳнинг пешонасида ярқираб зоҳир бўлди.

كِرَابَ وَ مَلَسَ وَ لَصَّ مُمْ هَلَّ لَأِ مِي لَسَتْ وَ ةَ لَصَّ نَمِّي دَشَّ فَرَعَبَ مَيْرَكُ لَأَ ةَ رَبَقُ مُمْ هَلَّ لَأِ رَطَّ عَ
هَلَّ عَ ۞

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

УЧИНЧИ АТР
ҲОМИЛА ДАВРИ

Машриқу мағрибдаги паррандаю даррандалар ва денгиз жонзотлари ҳам бир-бирларига хушхабар беришди. Бутун борлиқ шодликдан хуррамлик косасидан сипқорди.

وَرَبَّخَبَرَ جَلَّ وَابَّ رَلَّ تَبَّرَ وَوَاةَ اَهْ كَلَّ تَكُهُتْ نَاوَمِنْ مَزَلَّ اَلْطَّابُّ نَجَلَّ تَرَّشُّبُ وَهَاتِ هُنَّ سِحَّ اَلْحِ يَفَّ وَرِيَّ بَخْرُ بَحْلُ كَلَّ

Жинлар у зотнинг замоналари соя солаётганидан хушхабар беришди, коҳинларнинг ҳоли хароб бўлди ва роҳиблар* даҳшатга тушди. Ҳар бир билимдон аҳбор* у зот алайҳиссаломнинг хабарларини гапиришга тушди ва у зотнинг гўзалликларининг зеболигидан тентираб қолди.

*Роҳиб – насроний дининг олими, диний раҳбари.

*Аҳбор – яҳудийларнинг диний олими, раҳбари.

وَرَبُّ اَلرَّيْحِ وَنِيْمَلْ اَعْلَلْ اِدِّيَّ سَبَّ تَلَمَّ حَدَّقْ كُنَّ اِنَّا اَهْلَ لِي قَفَمَ اَنَّمَلْ اِي فُؤْمُ اَتَيْتُ اُو هَابُقُّعُ دَمُّ حُتَّ سُو هُنَّ اَلْ اَدَّمُ حُمَّ هِي تَعَّضَ وَ اِذِلَّ هِيَّ مَسَّ وَ

У зот алайҳиссаломнинг онасига тушида келиб: «Сен оламларнинг саййиди ва мақхулуқотларнинг энг яхшисига ҳомиладор бўлдинг. Уни туққанингда Муҳаммад деб номла, чунки унинг оқибати албатта мақталгусидир», дейилди.

Изоҳ: Муҳаммад мақтов, олқиш маъносидаги «ҳамд» сўзидан олинган бўлиб, мақталган, доим, тўхтовсиз мақталаверадиган, мақтовга лойиқ деган маъноларни билдиради.

كُرَابٌ وَ مَلَسَ وَ لَصَّ مُمُّ لَلَّ اِمِّي لَسَتْ وَ اَلَصَّ نَمِّي دَشَّ فَرَعَبَ مَمِّي رَكُّ لَّ اَهْرَبَقُ مُمُّ لَلَّ اِرْطَعَّ هِيَّ لَعَّ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ТЎРТИНЧИ АТР

ТАВАЛЛУД АРАФАСИДА

ئەي ورمۇل لال اوقۇل رۇشەش م ي ل ع ن ارەش م ل س و و ي ل ع ل ل ل ي ل ص و ل م ح ن م م م ت ا م ل و
ه ل ل ا د ب ع ؤ ب ا ر و ن م ل ا ن ي د م ل ا ب ي ف و ت

Ривоят қилинган машҳур гапларга кўра, у зот соллаллоҳу алайҳи
васалламнинг ҳомилаларига икки ой тўлганда оталари Абдуллоҳ Мадинаи
Мунавварада вафот топди.

ارەش م م ي ف ت ك م و ؤ ي ر ا ج ن ل ل ا ف ا ط ل ل ا ن م ي د ع ي ن ب و ل ا و خ ا ب ز ا ت ج ا د ق ن ا ك و
ه ا و ك ش و ؤ م ق س ن و ن ا ع ي ا م ي ق س

У киши Нажжор қабиласига тегишли Бану Адийлик тоғалари олдидан ўтиб,
уларнинг ичида бир ой бемор бўлиб туриб қолди. Улар у кишининг
беморликларига, касалларига қарашарди.

ن ا و ؤ ي ر م ق ر ر ه ش ا ؤ ع س ت ج ا ر ل ا ي ل ع م ل س و و ي ل ع ل ل ل ي ل ص و ل م ح ن م م م ت ا م ل و
ه ا د ص ؤ ن ع ي ل ج ن ي ن ا ن ا م ز ل ل

Рожих сўзга кўра, у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳомилаларига
қамарий тўққиз ой тўлиб, замонга ташналигининг ариши вақти келганда,

ئ ي س د ق ل ل ا ر ي ض ح ل ل ن م ؤ و س ن ي ف م ي ر م و ؤ ي س ا و د ل و م ؤ ل ي ل ؤ م ا ر ض ح

у зотнинг таваллуд кечалари оналарининг ҳузурига Ҳазиратул-Қудсдан*
чиққан бир нечта аёллар ичида Осиё ва Марям алайҳимассаломлар ҳам
ҳозир бўлишди.

* Ҳазиратул-қудсдан – жаннатнинг номларидан бири. Бу ибора луғатда
«Муқаддас кўрикхона» деган маънони англатади.

ه ا ن س ؤ ل ا ل ت ي ا ر و ن م ل س و و ي ل ع ل ل ل ي ل ص ؤ ت د ل و ف ا ض ا خ م ل ل ا ه د خ ا و

Уни тўлғоқ тутди ва Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламни жилваси
ялтир-юлтир қилиб порлаган нур ҳолида дунёга келтирди.

Шу ўринда муаллиф раҳматуллоҳи алайҳи ўз одатига кўра, иккинчи
бандда Бусурийнинг «Ҳамзия» қасидасидан иқтибос қилинган байтларнинг
давомидан яна олти байтни келтиради.

ء ا ر غ ؤ ل ي ل ؤ ن ع ت ر ف س ا ؤ ئ ي ض م ك ن م س م ش ل ا ك ا ي ح م و

Қуёшдек порлоқ чеҳрангиз нақадар гўзал! Ўша ёрқин кеча у сабабли
ёришиб кетган эди.

ءَاوَدْنَا وَهَمْوَيْبُ زُورْسِن - ۞ يَدُلُّ نَاكَ يَدُّ لِدِلِّ وَوَمَلَا ۞ لَيْلِ

У, кундузи дин учун шоду хуррамлик бўлган таваллуд кечасидир.

ءَأَسَّ نَلَا ۞ لَنْ تَمَلَّ أَمْ رَاخَفَ نَم ۞ بَّهَوُتَنْتَنْبَا ۞ عَضَّوْبُ تَلَّ أَنْ مَوَيْ

У кунда Ваҳбнинг қизи Омина Муҳаммад алайҳиссаломни туғиш билан дунё аёллари етиша олмаган фахру ифтихорга, шон-шуҳратга етишди.

ءَأَزَّ دَعَا لَمْ يَمُزُّ لَبَقُ تَلَّ مَح ۞ أَمْ لَصَفَّ أَبَا ۞ مَوْقُ تَلَّ أَوْ

У ўз қавмига покдомон Марям кўтариб келгандан ҳам афзалроқ зотни олиб келди.

ءَأَبَّ وَوَمُ ۞ لَعَلَّ أَبَّ وَر - ۞ فُكُّ لَعَلَّ طَا ۞ يَفُ ۞ نَمَ نَاكَ ۞ دِلَّ وَم

Бу таваллуд туфайли куфр толесида офату вабо пайдо бўлди.

ءَأَنَّ ۞ لَلَّ ۞ قَحَّ وَوَيَ ۞ فَطَّ صُ ۞ مَلَّ ۞ دِلَّ وَ ۞ دَقُّ ۞ نَا ۞ فَتَا ۞ وَهَلَّ ۞ يَرْشُ ۞ بُ ۞ تَلَّ ۞ أَوْ تَو

Хотифларнинг «Мустафо туғилди!» деган хушхабарлари кетма-кет янграй кетди, роҳату фароғат қарор топди.

يَبُّ ۞ وَطَف ۞ ۞ وَيَّ وَرَ ۞ وَيَّ ۞ أَوْ ۞ وَوَدَّ ۞ ۞ مَّ ۞ ئَأُ ۞ فَيَرْشُلَا ۞ وَدِلَّ ۞ وَوَمَزَّ ۞ كَذَنْ ۞ عَمَّ ۞ أَيُّ ۞ قُلَّ ۞ لَا ۞ نَسَّ ۞ حَتَّ ۞ سَا ۞ دَقَّ ۞ وَ ۞ آدَه ۞ هَامَّ ۞ رَمَّ ۞ وَ ۞ هَامَّ ۞ أَرْ ۞ مَ ۞ أَيَّ ۞ عَمَّ ۞ لَسَّ ۞ وَ ۞ هَلَّ ۞ لَلَّ ۞ يَلَّ ۞ صُ ۞ هُمَّ ۞ يَطَّ ۞ عَتَّ ۞ نَاكَ ۞ نَمَل

Ҳа, ривоят ва ўткир мулоҳазага эга имомлар у зот алайҳиссаломнинг таваллудлари тилга олинганда ўриндан туришни мустаҳсан* санашган. Орзу ва кўзлаган мақсадининг чўққиси у зот соллаллоҳу алайҳи васалламни улуғлаш бўлган кишига тубо* бўлсин!

*Мустаҳсан – шаръан яхши, чиройли саналган амал.

*Тубо – хушнудлик, яхшилик; жаннат ёки жаннатдаги маълум дарахт.

۞ كَرَّ ۞ أَبَّ ۞ وَ ۞ مَلَّ ۞ سَوَّ ۞ لَّ ۞ صُ ۞ مَّ ۞ هَلَّ ۞ لَلَّ ۞ لَمْ ۞ يَلَّ ۞ سَتَّ ۞ وَ ۞ هَلَّ ۞ لَّ ۞ صُ ۞ نَمَّ ۞ يَّ ۞ دَشَّ ۞ فَرَّ ۞ عَبَّ ۞ مَّ ۞ يَرْ ۞ كُّ ۞ لَلَّ ۞ هَرَّ ۞ بَقُ ۞ مَّ ۞ هَلَّ ۞ لَلَّ ۞ رَّ ۞ طَّ ۞ ع ۞ هَلَّ ۞ لَّ ۞

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

БЕШИНЧИ АТР ТАВАЛЛУД ОНЛАРИ

ءَامَّسْ لَآ يَلِإِ ءَسْأَرَأَعْفَارِضِرَأَلِآ يَلَعِ ءَيْدِيْٓ اِعْضَاوَمَّسَوِ ءَيْلَعُ ءَلَلِآ يَلَصَزَزَبَوِ
ءَالُغَوِ ءَدَدُوْسِ يَلِإِغْفِرْلَآ كَلِإِذْبِٓ اِيْمُوْمِ ءَيْلَعُ لَآ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам икки қўлларини ерга қўйиб, бошларини юксак осмон сари кўтарган ҳолда дунёга келдилар. У зот бу кўтариш ила ўзларининг улуғликларига ва юксакликларига имо этар

ءُءَابِطٌ تَنْسُحِ يَدَّيْٓ اِبْيَحِجَّ لَآ ءَنَّاوِ ءَيْرَبِّ لَآ اِرْئِاسِ يَلَعِ ءَرْدَقِدَ ءَعْفَرِ يَلِإِ اِرْيَشُ مَوِ
ءَايَآحَسَوِ

ва бошқа барча махлуқотлардан қадрлари баландлигига ҳамда Аллоҳнинг табиат ва хусусиятлари гўзал бўлган ҳабиби эканликларига ишора қилар эдилар.

وَوِ ءَيْلِإِ رَطْنَوِ ءَاعْرُسُ مَلَبَقْ اَفِ ءَيْنَبِّ لَآ كَيْتِ اَوْبُ فُوْطِيْ وُءَوِ بِلَطْمُ لَآ ذَبَعُ ءُءُ مَأْتَعَدَوِ
ءَاْنُ مَرُوْرُسِ لَآ نَمَلَعَلَب

У зотнинг оналари Абдулмутталибни чақиртирди. У эса Каъбаи Муаззамани тавоф қилаётган эди. Шу пайт у шошиб келиб, у зотни кўрди ва орзу қилиб юрган шодлигига етишди.

نَمَّ اَمَّ يَلَعِ يَلِإِ اَعَاتَ ءَلَلِآ رُكُشِيْ وِ ءَيْنَبِّ لَآ صُوْلُخَبِ اُوْغَدِيْ مَاقَوِ ءَاْرِعُ لَآ ءَبَعُ كَلِإِ ءَلِخْدَاوِ
ءَاْطَعُ اُوْ ءَيْلَعِ ءَوِ

Абдулмутталиб у зотни порлоқ Каъбага олиб кириб, хулуси ният билан дуо қилишга турди ва Аллоҳ таолога ушбу инъом этган, ато этган неъматни учун шукроналар айтди.

ءَيْلِإِ لَآ اِلَآ ءَرْدُقُ لَآ دِيْبِ رَّسَلِآ غُوْطُقَمَّ اَنْوَتْحَمَّ اَفِيْظَنَ مَّسَوِ ءَيْلَعُ ءَلَلِآ يَلَصَدِلُوْ وِ
ءَاْنِيْ عِ ءَيْ اَنْ غَلِإِ لُحُكُبَّ ءَلُوْحُ كَمَّ اَنْ يَءَدَّ اَبِيْ ط

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам тоза, хатна қилинган, илоҳий қудрат қўли ила киндиги кесилган, муаттар, хушбўй мой сурилган, икки кўзлари лутфу иноят сурмаси ила сурмаланган ҳолда туғилдилар.

ءَاوْتَمَّ مَرْكَأً وَاَدَّمْخُمُ ءَامَسَوِ مَعَطُأً وَمَلُوْأً وِ ءَيْوَسَلِآ يَلِإِ لَدَّ عَبَسَ دَعَبُ ءُدَجُ ءَنَتَخَلِيْ قَوِ

Айтишларича, у зотни боболари роппа-роса етти кеча ўтгач, хатна қилдирган ва тўй қилиб, таом улашган ҳамда у зотга Муҳаммад деб исм қўйиб, тураржой, шароитларини яхши қилиб берган экан.

كِرَابٍ وَّمَلَسَ وِلَّصٌ مُّهِلَّ لِإِمِّي لَسَتْ وَهَالِصٌ نَمِي دَشٍ فَرَعَبَ مِي رَكُّ لَأَهَرَبَقٌ مُّهِلَّ لِإِرْطَعِ
هَلَّ عِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ОЛТИНЧИ АТР

ТАВАЛЛУД ЧОҒИДА - ДУНЁ

وَهُتُّوْبُنْ لِّأَصَاهِرَا هِي بِي غُبِّي أَرْغَ وَ قِرَاوْحَ مَلَسَوُ هِي لَعُ هَلَّ لِإِي لَصِ وَتَدَالِ وَ دَنْعَ رَهَطُو
هَابَتْ حُمُ وَيْلَ عَاتِ هَلَّ لِأُرَاتُ حُمُ هَنَّ أَبَّ أَمَّ الْعِ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг таваллуд топиш онларида нубувватларига пойдевор қўйиш ва у зотнинг Аллоҳ таолонинг танланган ва сайланган бандаси эканларини эълон қилиш учун турли ғайриодатий ишлар, ғаройиб ҳодисалар юз берди.

مُؤْجُنْ لِّأَتَمَّ حَرَوُ هِي نَاطِي شِلَّ لِإِسْ وَفُنْ لِّأُووَدَ وَ هَدَرَمُ لِّأَهَنَ دُرَّ وَ أَطْفَحُ أَمَّ سِلَّ لِأَتَدِي زَفِ
هَأَقْرَمَ لِأَحِ يَفِي مِي حَرُّ لِّكُ تَارِي نَلَّ

Осмоннинг муҳофазаси кучайтирилди ва саркаш жинлар, шайтоний нафс эгалари ундан қувиб ҳайдалди. Ўтли юлдузлар ҳар бир малъунни чиққан заҳоти тошбўрон қиладиган бўлди.

مَحَلُّ أَدَاهُو أَوْزُونُ بَتَرَانَتْ سَأُو هِي زَهْرُ لِّأُمُجُنْ أَلْ مَلَسَوُ هِي لَعُ هَلَّ لِإِي لَصِ هِي لِّإِتَدَلَتْ وَ
هَابُرُو

Нурафшон юлдузлар Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламга паслаб, яқин келди. Уларнинг нури билан Ҳарамнинг пастлигу баландликлар мунаввар бўлди.

نَمَّ أَهَارْفُ هِي رَصِي قِلَّ لِإِمَّ شِلَّ لِأُرُوصُ قُ هَلَّ تَعَاضَ أُرُونُ مَلَسَوُ هِي لَعُ هَلَّ لِإِي لَصِ هِي لِّأَتَمَّ حَرَّ وَ
هَأَنَ عَمُ وَ هُرَادَ هَكُ مَحْ أَطَبِ

حُجَّارِ لَوْ اَوْ رَمَّ اَمَّ لُغَلِّ لَ لَ اَوْ قَا يَلَّ عِ اِهْمَوِي يَفَو اِهْرَهْ شِ يَفَو وَهَتْ دَالِ وِ مَاعِ يَفَ فَلَ تَحْ اَوْ
يَدَّلِ لِي فَلَ اِمَاعُ نَم لِّ وَا لْ اِغْيَ بَرَّ رَهْ شِ رُشَّ عَ يَنَا ثِ نِي نُنْ اِلْ اِمُوِي رَجَفَ لِي بَقِ اَهَنَّ اِ
هَامَحَ وِ مَحَّ لَ لَ نَعِ يَلِ اَعَاتُ هَلْ لَ اِهْدَصُ

Уламолардан ривоят қилинган сўзларга кўра, у зот алайҳиссалом туғилган йил, ой ва кун ҳақида ихтилоф қилинган. Рожих гап шуки, фил йилининг рабиъулаввал ойининг ўн иккинчи куни тонг олдида туғилганлар. Ўшанда Аллоҳ таоло филнинг Ҳарамга келишини тўсиб, уни ҳимоя қилган эди.

كِرَابَ وِ مَلَسَ وِ لَصَّ مُمَّهَلْ لَ اِمِ يَلَسَتْ وِ اَلَصَّ نَمِّ يَدَشِ فَرَعَبَ مَيَّرَكُ لَ اِهْرَبَقُ مُمَّهَلْ لَ اِرْطَعِ
هَيْهَلَّ عِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЕТТИНЧИ АТР РАЗОЪАТ ДАВРИ

نَحِيحَ بَهَلْ وُ بَا اَهَقْتَعَا يَّتَلْ اَهْيَمَلَسْ اَلْ اُهَبِي وُ ثُ هَتْ عَضْرَا مَثَّ اِمَايَا هُمَّ اُهَتْ عَضْرَا وِ
هَارْشُ بَبْ مَالَسْ لَ اَوْ اَلْ صِلْ اِهْيَلَّ عِ وَا لَ اِمِ دَنْ عِ هَتْ فَا وِ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламни бир неча кун оналари эмизди. Кейин Сувайба Асламия эмизди. Уни Абу Лаҳаб Муҳаммад зот соллаллоҳу алайҳи васаллам таваллуд топган чоғда у зотнинг суюнчи хабарларини олиб келганида озод қилиб юборган эди.

يَدَّلِ اَهْرَمَحُ هَلْ بَقِ تَعَضْرَا وِ اِهْيَفَحَ وِ بَ يَهْ وِ اَهْمَلَسْ يَبْ اَوْ حِ وُ رَسَمَ اَوْ نَبَا عِ مُمَّهَلْ عَضْرَا فِ
هَارْسِ نِي يَدَّلِ اَهْرَصُنْ يَفِ دِمُحِ

Сувайба у зотни катта эътибор ва мамнуният билан, ўзининг ўғиллари Масруҳ ва Абу Салмаларга қўшиб эмизди. У олдинроқ дин нусратидаги ишлари мақталган Ҳамзани ҳам эмизган эди.

هَيْهَلَّ عِ اِهْبَ يَمِ اَهْ وِ سَكْ وِ اَلْ صَبَّ اَهْ نِي دَمَلَا نَم اَهْ يَلْ اِلْ اِثْ عَبَّ يَ مَلَسَ وِ هَيْهَلَّ عِ لَ لَ اِي لَ صَ وِ
هَارَا وِ حِ يَرْضِ لَ اِنْ وُنْ مَلْ اِ دِي اَرَا هَلْ كِي هَ دَرَوَا نَا يَلِ اِ

У зотга салавоту саломлар бўлсинким, кейинроқ Сувайбага Мадинадан турли совғалар ва кийим-кечаклар юбориб турадиган бўлдилар. У ҳақиқатан ҳам шунга лойиқ эди. Бу ҳол ўлим элчиси унинг тансанини қабрга киргизиб, яширгунча давом этди.

هَذِهِ نُبَا فَالْخَلِ تَبْتَأْتَمَلْسَ لِي قَوَّيْ لِهَاجِلْ لَئِ فَا لِهَ مَوْقِدِي دِي لَعَلِّي قِ
هَكَ حَوَّ

Айтишларича, Сувайба жоҳилият жамоаси бўлган ўз қавмининг динида ўтган. Яна унинг мусулмон бўлгани ҳам айтилади. Ибн Мандаҳ бунда хилоф борилигини исбот этиб, айтиб ўтган.

هَوَزَقْفَلْ هَئِي دَتْمَوْ قَلْ لَمْ لُكْ دَرْدَقْ نَا كَوَّيْ دُعُوسَلْ لَئِ مَ لِحْ هَاتْفَلْ هَاتْعَضْرَأْمُ ث
هَابَاو

Кейин у зот соллаллоҳу алайҳи васалламни навқирон аёл Ҳалима Саъдия эмизди. Ҳамма унинг фақирлиги сабабли эмизишини рад этиб, кўнмаган эди.

هَمْ هَنْ مْنِي مَيْلْ هَنْ بَلْ رُدْرُدْبْ هَئِي دَت رَدَوَّيْ شَعْلَلْ بَقْلْ حَمْلْ دَعْبْ هَئِي عَبَصْ حَأْف
هَئِي رَحْ أَلْ نَبْلْ أَو

Ўшанда кеч кирмасданоқ унинг турмуши ҳосилсизлик кетидан унумдор бўлиб кетди. Унинг икки кўкраги дурдек сутга тўлиб тошди. Унг кўкраги Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламни, чапи у зотнинг акасини сут билан таъминлар эди.

هَئِي شَلْ أَوَّيْ دَلْ فَرَّاشْ لَئِ تَمَسَوَّيْ نَغْرُقْ فَلْ أَوَّلْ أَرْهَلْ دَعْبْ تَحَبْصْ أَو

У ориқлик ва камбағаллик кетидан бой бўлиб кетди. Унинг қўлидаги қари урғочи туялар ва қўй-қўзилар семириб кетди.

هَئِي شَوَّيْ نَهَلْ هَئِي عَدْرُبْ دُعُوسَلْ لَئِ زَرَطَوَّيْ نَرَوَّيْ مَلْمُ لُكْ هَوْبِنَاجْ نَعَبَاجْ نَاو

Барча ранжу аламлар унинг ёнидан узоқлашди, ундан ариди. Бахт-саодат унинг гўзал турмуш либосига гул солиб, бегади.

كِرَابْ وَ مَلَسْ وَ لَصْمُ لَلْ لِمَيْ لَسَتْ وَ ةَالْ صَنْمِي دَشْفَرْعَبْ مَيْرُكُ لْ هَرْبَقْ مَلَلْ لَ لْ رَطْع
هَيْ لَع

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

САККИЗИНЧИ АТР ГҶДАКЛИК ДАВРИ

يَلَعَمَاقِفِ ۞ نَابِرَةَ اِنْعَبِرْهُشَلَا يَفِيَّبِصَلَابِشِدْمُوِيْلَا يِفُشَيِّنَاكَو
قُطْنَلِلْحِصَفِبِرُوْهُشَلَا نِمْرِغَسْتِ يِفْتَيَوَقَ وَسُمَخِ يِفْيَشَمَوْتَالْتِ يِفِهَيَمَدَقِ
هَاقُو

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам раббоний иноят ёрдами билан бир кунда боланинг бир ойлик улғайишичалик улғаяр эдилар. Уч ойда той туриб, беш ойда юра бошладилар, тўққиз ойда фасих, равон гапира оладиган бўлдилар.

طَحُّنَمَالْازَاو ۞ وَيَوْمَدَقَلْعُنْمَاجْحُأَوْأَهْيَدَلَفِيْرشَلَا ۞ رَدَصِنَاكَلْمَلْاقَشَو
هَالَسَغَجْلَلْتَلِابَو نَاطِيْشَلَا

Ҳалиманинг олдида эканларида икки фаришта у зот алайҳиссаломнинг муборак кўкисларини ёриб, ундан уюган қон лахтасини чиқариб ташлашди ва ундан шайтоннинг улушини кетказиб, уни қор билан ювишди.

هَامَتَخِرُوْبُلِلْمَتَاخَبَو ۞ هَاطَاخُمُت ۞ يِنَامِيْاِنْعَامَو ۞ مَكْحُهَالْمَو

Уни ҳикматга ҳамда иймон маъноларига тўлдиришди ва уни тикиб, нубувват муҳри билан муҳрлаб қўйишди.

لَمَكْأَيَلَعَمَلَسَو ۞ هَيَلَعُهَلَلَا يِلَصْأَشَنَو ۞ يِرِيْخِلَلِ ۞ مْأَهْتُمُ نِمْفَلْأَبَحَجْرَفُ ۞ اِنَزَو
هَابِصَلِلْحَنِمْفَاَصْوَالَا

Улар у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг маконатларини ўлчашган эди, умматларининг – энг яхши умматнинг мингтасидан оғир келди. У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам болалик пайтлариданоқ энг мукаммал сифатлар билан униб-ўсдилар.

هَاشَخْتِيْذَاخَبِاَصْمَبِاَصْمِيْ نَمَّارَدَح ۞ يِيْخَسُرِيْغِوَبِ يِهَو ۞ مْأَيَلِ ۞ تَدَّرْمُت

Кейин Ҳалима у зотга ўзи қўрқиб турган бирор кўнгилсиз ҳодиса етишидан хавфсираб, қизғанган ҳолда, у зотни оналарига қайтариб берди.

رَفِئُولًا هَئِذَا جِئْنَا مِنْكُمْ أَهْلَ الْبَلَدِ لَنُحِبُّكَ وَاللَّيْلَ لَنُرِيدُكَ نَتَجَمَّعُكَ فِي الْبُيُوتِ وَاللَّيْلَ لَنُرِيدُكَ نَتَجَمَّعُكَ فِي الْبُيُوتِ

Хушрўй Саййида Хадижа ҳаётлик кунларида Ҳалима Пайғамбар соллоллоҳу алайҳи васалламнинг олдиларига келди. Шунда у зот унга жуда кўп, ёмғирдек мўл совғалар ҳадя қилдилар.

هَئِذَا جِئْنَا مِنْكُمْ أَهْلَ الْبَلَدِ لَنُحِبُّكَ وَاللَّيْلَ لَنُرِيدُكَ نَتَجَمَّعُكَ فِي الْبُيُوتِ وَاللَّيْلَ لَنُرِيدُكَ نَتَجَمَّعُكَ فِي الْبُيُوتِ

Ҳалима у зотнинг ҳузурларига Ҳунайн куни ҳам келди. Шунда у зот унга туриб пешвоз чиқдилар, у зотни саховатпешаликлари тутиб, муборак ридоларини яхшилиқ ва саховат гилами ўлароқ тўшадилар.

نَمُحِبُّكَ هَئِذَا جِئْنَا مِنْكُمْ أَهْلَ الْبَلَدِ لَنُحِبُّكَ وَاللَّيْلَ لَنُرِيدُكَ نَتَجَمَّعُكَ فِي الْبُيُوتِ وَاللَّيْلَ لَنُرِيدُكَ نَتَجَمَّعُكَ فِي الْبُيُوتِ

Энг саҳиҳ гапга кўра, Ҳалима эри, болалари ва зурриётлари билан бирга мусулмон бўлган. Ишончли ровийларидан бир қанчалари уларни саҳобалардан ҳисоблашаган.

Ҳалима онамизнинг эрининг исми Ҳорис ибн Абдулуззо бўлиб, куняси Абу Кабша эди.

كِرَابًا وَمِنْ مَلَسَ وَوَلَّصَ مُمْسِكًا لِلْإِمْلَاقِ الْمَسْمُومِ وَاللَّيْلَ لَنُرِيدُكَ نَتَجَمَّعُكَ فِي الْبُيُوتِ وَاللَّيْلَ لَنُرِيدُكَ نَتَجَمَّعُكَ فِي الْبُيُوتِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ТЎҚҚИЗИНЧИ АТР БОЛАЛИК ВА ЎСМИРЛИК ДАВРИ

هَئِذَا جِئْنَا مِنْكُمْ أَهْلَ الْبَلَدِ لَنُحِبُّكَ وَاللَّيْلَ لَنُرِيدُكَ نَتَجَمَّعُكَ فِي الْبُيُوتِ وَاللَّيْلَ لَنُرِيدُكَ نَتَجَمَّعُكَ فِي الْبُيُوتِ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам тўрт ёшга етганларида оналари у кишини олиб, Мадинаи Набавия томон йўлга чиқдилар. Кейин қайтаётиб, Абвода ёки Жаҳун довонидаликларида у кишига ўлим етди.

نَمْ دَعْبُ الْمَسْلُوقِ وَالصَّلَاةُ وَالْعَهْزُ وَرَبِّهِ شَبَّحَ لِحُلْمِ نَمِيْمٌ هُوَ تَنْضَاحُ هُوَ تَلَمَّحٌ وَ
هَالِوَمَّةٌ ثَرَّاحٌ نَبْدِيَز

У зотни энагалари Умму Айман Ҳабашия* олиб келди. Уни у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам кейинчалик мавлолари Зайд ибн Ҳорисага турмушга бергандилар.

*Умму Айманнинг асли исми Барака бинт Саълаба бўлиб, ҳабашистонлик чўрилардан эди.

أَدَّيْنُ بِلَّيْنٍ لِقَوِّهِ قُرَّيْلُ عَوْهٌ قَرَّوْهِ لِيْلِيْمَ ضَفَّ بِلْطُمْلٍ لِدَبَّعِ يَلَعُ هُوَ تَلَخَّ دَاوُ
هَالِوَوُ هَرَّقُوْ نَمْلِحَّ بَحَّ بَفَّ امِي طَعَّ اَنْ اَشَلَّ

Умму Айман у зотни Абдулмутталлибнинг олдига олиб кирганида, Абдулмутталлиб у зотни бағрига босди, у зотга қаттиқ ичи оғриб, раҳми келди ҳамда у зотни юпатиб, чалғитишга ҳаракат қилди ва: «Бу боламнинг шаъни буюқдир. Уни ҳурматини жойига қўйиб, дўст тутган киши барака топсин! Аллоҳ хайрини берсин!» деди.

أَدَّ امِ اَرِيْثَكَ وَهَيْبَ الْاُحْسَفَنَ طِقَّ اَشَطَّعَ الْوَأَعُوْجُ هَابِصِ يِفُ كُشَاتَ مَلَوُ
هَافَكَ فَمَزَمَرَءَامِ يَدْتَعُاف

У зотнинг тўқ нафслари болаликлариданоқ на очлик ва на ташналикдан ҳаргиз шикоят қилмади. Кўпинча эрталабда бориб, замзам ичардилар ва шу билан кифояланар эдилар.

قِيْقَشٍ بِلْاطُوْبًا هَمَّعُ هَلَفَكَ هَيْنَمَلِ اِيْاطَمِ بِلْطُمْلٍ لِدَبَّعِ وَدَجَّءَانُ فَبَتْ خِيْنُ اَمَلَوُ
هَلْ لِدَبَّعِ هَيْبَا

Боблари Абдулмутталибнинг ҳовлисида ўлим уловлари чўктирилгач, у зотни оталарининг туғишган акаси, амакилари Абу Толиб ўз кафиллигига олди.

هَابَّرَ وَنَيْنَبْلِ اَوْسَفَنَّ لِيْلَعُ هَمَّ دَقَّ وَهَيْمَحَ وَهَمَّهَ وَيَّوَقِدُ مَزَعَبِ هَتَلْ اَفَكَ بَمَاقِف

У бу кафилликни кучли матонат билан, ҳиммату ҳимоя билан бажарди ва у зотни ўзидан ҳам, болаларидан ҳам устун қўйиб, тарбия қилди.

هُفَرَعٌ وَهُيْمُ اشْلَلِ دَالِبُ لِيْلِيْلِ اَطُوْبُ اَهُمَعِ هِبَلِ حَرَّةَ نَسَّ عَرَشَعِ يَتَنْتَا عَلَبِ اَمَلَو
هَآوَحٌ وَهُؤُبُّ نَلِ اِفْصَوُ نَمُ هَزَاحِ اَمَبِ اَرِيْحَبُ بِيْهَارِلِ ا

Ўн икки ёшга етганларида у зотни аммакилари Абу Толиб Шом юртларига сафарга олиб чиқди. Роҳиб Баҳиро ўзи билган, ўрганиб чиққан нубувват сифатлари асосида у зотни таниб қолди.

اَلْوَرَجُّ لَوُ رَجَّ شَلِ اَهَلِ دَجَسْ دَقٌ هِيْبَنَ وَهَلِ لَوُ سَرَوَ وَنِيْمَلِ اَغَلِ اَدِّيْ سُهُ اَرَأِيْ نِلِ اَقَو
هَآوُ اَيِّيْبَنَلِ اِلِ اِنِ اُدْجَسَي

У деди: «Мен уни оламларнинг саййиди, Аллоҳнинг расули ва набийи эканини кўрмоқдаман. Чунки унга дарахтлару тошлар сажда қилмоқда, улар фақат набийгагина сажда қиладилар.

دَقٌ هُوْبُّ نَلِ اَمَتَا حِ هِيْفَتَكَ نِيْبَ وَ هِيْ وَاْمَسَلِ اَهْمِ يَدَقُلِ اِبْتُ كَلِ اِيْفُ هَتَعَنُ دَجَنُ اِنِ اَو
هَالَعٌ وَرُوْنَلِ اَهْمَعُ

Биз унинг мақтовини қадимий самовий китобларда кўрганмиз. Унинг икки кураги ўртасида нубувват мўҳри бўлиб, уни нур қоплаб, ўраб олгандир».

نَمُ زَوَاجِيْ مَلٍ وَهَبَ عَجَرَ فِ هِيْ دُوْهِيْ لِيْلِيْ نِيْدِلِ هَأُ نَمِ هِيْلَعِ اَفْوَحَتَ اَكَمَ يِلِ اِدْرَبُ هَمَعُ رَمَأُ وَ
هَارِصُبِ سِدَقُ مَلِ اَمِ اَشَلِ ا

Кейин у яҳудий динидаги кишилардан хавфсираб, амакиларига у зотни ортга қайтаришни буюрди. Амакилари муқаддас Шомдан нарига ўтмай, у зотни олиб Бусрога қайтди.

كِرَابٌ وَ مَلَسَ وِلَصٌ مُهَلَلِ اِمِيْلَسَتَ وَ اَلَصُ نَمِيْ دَشِ فَرَعَبِ مِيْرَكُلِ اَهَرَبَقُ مُهَلَلِ اِرْطَعِ
هِيْلَعِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎНИНЧИ АТР

БУСРОГА САФАР ВА ТҲЙ

نَمَّ هَيْدَلْ عَدَّوْ اُوْبْ هَارْلَا اَهْلَا قَامَبَو هَلْ كَرْفَسْلَا يِفْ كَلْ اذْ يَارْ هَنْابْ رَسْ يَمَّ اَهْرَبْ حَاوْ
هَامَنْوَا حَبْرَ رَا جْتَلْ كَلْتْ يِفْ هَلْ لْ اَفْعَا صَوَّ هَيْ صَوْلَا

Майсара унга ўша нарсани тамомий сафар асносида кўрганини ҳамда унга роҳиб айтган ва унга тайинлаган тавсияни айтиб берди. Аллоҳ ушбу тижоратда фойдани, даромадни икки барабар кўп қилиб берди.

اَهْسَفَنْ يَلْ اِهْتَبَطَخَفْ هَيْ رَبُّ لَالْ يَلْ لْ اِهْلَا لْ اُوْسَرُ هَنْ اَهْتَمَسَو تَارْ اَمَبْ عَجْ يَدَحْلَنْ اَبَفْ
هَايَرْ بِي طَهَبْ اَمَّ يَلْ اَنْ مَّ مُشْتَلْ

Хадижа розияллоҳу анҳога кўрган, эшитганларидан у зотнинг Аллоҳнинг бутун махлуқотларга юборган Расули эканлари равшан бўлди ва у зотга иймон келтириш билан унинг ёқимли ҳидининг хушбўйлигини ҳидлаш учун у зотга ўзи учун совчи бўлди.

نِي دَوْلَضَفْلْ اَهْيَفْ اُوْبَعَرْفْ هَيْ قَتْلْ اَهْرَبْلْ اِهْدَهْ هَيْ لْ اِهْتَعَدْ اَمَبْ هَمَّ اَمَّ عَا رَبْ حَا فْ
هَاوَهْ يَمْوَقْلْ اَنْ مَّ لْ كَبَسَحْ وَا لْ اَمَّ وَا لْ اَمَّ حْ وَا

У зот ушбу олийжаноб, парҳезкор аёлнинг таклифини амакиларига айтдилар. Улар Хадижанинг фазли, дин-диёнати, жамоли, моли ва насаби эътиборидан унга рағбат билдиришди. Ҳамма у зот соллаллоҳу алайҳи васалламни ҳавас ҳам қилди.

دِمَّ اَحْمَبْ هَلْ لْ اَدَمَحْ نْ اُدَعَبْ مَّ لَسَو هَيْ لَعْ هَلْ لْ اِيْلَصْ هَيْ لَعْ يَنْ ثَاوْ بِلْ اَطُوْبْ اَبَطَخْ وَا
هَارْسْ هَيْ فْ دَمَّ حَيْ مَّ يَطْعْ اَبَنْ هَلْ دَعَبْ هَلْ لْ اَوَّوْ وَا لْ اَقْ وَا هَيْ نَسْ

Абу Толиб никоҳ хутбасини ўқиди ҳамда Аллоҳга юксак мақтовлар билан ҳамд айтгач, у зот соллаллоҳу алайҳи васалламни мақтади ва: «Аллоҳга қасамки, бунинг ишлари мақталадиган бир буюк келажаги бордир», деди.

اَهْتَدَا عَسْرَقْ بَا سَلْ اَهْوَحْ اَلْ يِقْ وَا هَمَّ عَلْ يِقْ وَا هُوْبْ اَمَّ اَلْ سَلْ اَوَّوْ اَلْ صِلْ اَهْيَلَعْ هَنْ مَّ اَهَجَّ وَا
هَامَّ سَلْ يَلْ حَلْ لْ اَمَّ سَابْ يَدُّ لْ اِلْ اِهْدَا لْ وَا لْ كْ اَهْدَلْ وَاوْ هَيْ لَزَا لْ

Хадижани бахти кулиб боққани сабабидан отаси, бир қавлда амакси, яна бир қавлга кўра, акаси у зот соллаллоҳу алайҳи васалламга турмушга берган. У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам Халилнинг номини қўйган ўғилларидан бошқа барча фарзандларини Хадижадан кўрган эдилар.

كِرَابْ وَا مَّ لَسَوَّ لْ صَمَّ هَلْ لْ اِمَّ يَلْ سَتَوَّ اَلْ صَنْ مَّ يَدَّ شْ فَرْعَبْ مَّ يَرْ كَلْ اَهْرَبْ قَمَّ هَلْ لْ اِرْ طَعْ
هَيْ لَعْ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва

баракотингни ёғдиргин!

ЎН БИРИНЧИ АТР КАЪБАНИНГ ТАЪМИРИ

وَبَعَثْنَا لَأَشْيُرُقُوتَنَبَّهَنَّسَنَيْثَالثَ وَأَسْمَخَ مَلَسَوَهَيَلَعُهُلِلِ يَلَصَعَلَبِ أَمَلَو
وَوُعْفَرَدَارَأَلْكَفَدَوْسَالرَّحْخَلْغَفَرِي فِ اوعَزَانَتَو ٴٴيَحَطَبَأَلْاَلْوُيُّسَلِاب اوع اِصْنِإل
هَ اَجَر

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам ўттиз беш ёшга кирганларида Қурайш Каъбани қайта қуришга киришди. Чунки у Абтахнинг сели туфали ёрилиб кетган эди. Ҳажарул-Асвадни қўйиш устида низолашиб қолишди. Улардан ҳар бири уни қўйишни истар ва шуни умид қилар эди.

يَلِإِ اوع اَدَتُّ مٴٴ ٴٴيَبُّصُّعَلِ اَتِي وَّقَو لَاتِ قُلِ اِيَلَعِ اُفَلِ اَحَّتَو لُقُلِ اُولِي قُلِ اِ مُطَعَو
هَ اَن اُو ب اِص يُّ اُرِي ذِي لِرْم اَل اُ اُض وَّفَو ف اِصْنِ اِل اِ

Гап-сўз кўпайиб, урушишга қасам ичишди, ирқчилик авжига чиқди. Кейин бир-бирларини инсофга чақириб, ишни тўғри фикрлай оладиган ва ўйлаб иш кўрадиган кишига топширадиган бўлишди.

هَلِ اِلِ يَلِصُّ يُّ بِن ل ا ن ا ك ف ٴٴيَبُّ يُّ ش ل ا ٴٴ ن دَس ل ا ب ا ب ن م ل خ ا د ل و ا م ي ك ح ت ب م ك ح ف
هَ اَض ر ن و ه ل ب ق ن ا ن ل ك و ن ي م ا ل ا ا د ه ا و ل ا ق ف ل خ ا د ل و ا م ل س و ه ي ل ع

Улар Бану Шайбалик Ҳарам хизматчилари* эшигидан биринчи бўлиб кирган кишини ҳакам қилишга ҳукм қилишди. Ундан биринчи кириб келган киши Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам бўлдилар. Шунда улар: «Бу Аминку! Ҳаммамиз уни қабул қиламиз ва унга рози бўламиз», дейишди.

ي ف ر ح ل ا ع ض و ف ٴٴي ل و و م ل م ل ا ا د ه ي ف م ك ح ل ا ب ح ا ص ن و ك ي ن ا ه و ض ر م ه ن ا ب ه و ر ب ح ا و
ه ا ق ت ر م ي ل ا ا ع ي م ج ل ا ب ق ل ا ع ف ر ت ن ر م ا م ث ب و ث

Улар у зотга ушбу ташвишли ишда ҳукмрон ва раҳбар бўлишларига рози эканларини айтишди. Шунда у зот Ҳажарул-Асвадни бир кийимга қўйиб, уни қабилалар барчаси биргаликда у кўтариб олинадиган ергача кўтариб боришларини буюрдилар.

هَدَيْتَنِي لَسَوِيَّ لَعَلَّ يَلْعَبُ عَضْوًا وَوَعَدْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ يَرْقَمُونَ يَوْمَ يَوْمِ يَفِيءُ فِي رِشْلِ الْهَانَ بَوَّانَ الْوَعْدِ وَوَعْدُكُمْ يَوْمَ يَفِيءُ فِي رِشْلِ الْهَانَ

Улар уни ўшал Каъбанинг бурчагидаги жойга олиб бориб қўйишди. Шунда у зот уни муборак қўллари билан ҳозирги ўрнига қўйиб, ўрнатдилар.

كِرَابًا وَمَلَسَ وَوَلَّصَّ مُمْلَلًا مِلْسًا وَسَتَّوَالَصَّ نَمِيَّ دَشِيَّ فَرَعَبَ مَمِيَّ رَكْلًا رَعَبًا مُمْلَلًا رَطْعًا هَيْلًا

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ИККИНЧИ АТР НУБУВВАТ ВА РИСОЛАТ

يَوْمَ ذُلِّ الْأَوْقَالَ قَفْوًا يَلْعَبُ نَسْنُوعًا بَرًّا مَلَسَ وَوَعَدْتَنِي لَعَلَّ يَلْعَبُ هَلْ لَمَّكَ أَمَلًا
هَامَّ حُرْبًا مُمْلَلًا مِلْسًا وَسَتَّوَالَصَّ نَمِيَّ دَشِيَّ فَرَعَبَ مَمِيَّ رَكْلًا رَعَبًا مُمْلَلًا رَطْعًا

Илмли кишиларнинг энг муносиб сўзларига қараганда, у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам қирқ ёшга тўлганларида, Аллоҳ таоло у зотни бутун оламларга хушxabар берувчи ва огоҳлантирувчи қилиб юбориб, у зотнинг раҳматини ҳаммалари учун умумий қилди.

تَأْتِي أَلْيَا أَيُّورِيَّ أَلْيَا نَكْفُ عِيَّ لَجَلَّةً قَدَّاصًا لَأَيُّورِيَّ رُشًّا أَيْ مَمْتًا تَلِيَّ لِيَّ إِذْ بَوَّ
هَانَ سَتَّوَالَصَّ نَمِيَّ دَشِيَّ فَرَعَبَ مَمِيَّ رَكْلًا رَعَبًا مُمْلَلًا رَطْعًا

Аввалига олти ой тўлалигича чин, равшан туш бўлди. У зот бирор туш кўрсалар, жилвалари ярқироқ тонг ёруғидек аниқ ўнгидан келмай қолмас эди.

حَيْرَتًا رَصَبًا كَلَّمًا لَعَلَّ يَلْعَبُ عَضْوًا وَوَعَدْتَنِي لَكَيْتَ أَهْلُكُمْ يَرْقَمُونَ يَوْمَ يَوْمِ يَفِيءُ فِي رِشْلِ الْهَانَ بَوَّانَ الْوَعْدِ وَوَعْدُكُمْ يَوْمَ يَفِيءُ فِي رِشْلِ الْهَانَ

Туш билан бошланиши у зотга фаришта тўсатдан очиқчасига нубувватни олиб келиб, у зот унга қувватлари етмай қолмасин дея, башарий қувватни машқ қилидириш учунгина бўлган эди.

«Мавло» сўзи қул, қулликдан озод бўлган ва қул озод қилган деган маъноларни билдиради. Яъни бу сўз ушбу уч шахснинг барчаси учун ҳам ишлатилаверади ва ўрнига қараб, унинг мазмунини билиб олинади. Бу ерда у биринчисида озод бўлган қул маъносида, иккинчисида эса, озод қилувчи маносида ишлатилган.

نَمُّمٌ مَّهْرِيٌّ وَعِيْفَانٌ مَّعْلُومٌ نَبَاؤُهُ وَخَلَطُوْهُ دِيْعَسَ وَدَعَسَ وَنَامُتُوعَ مَلَسًا مُثَاقَسًا وَقِيْدُصِّتَلَّ قِيْحَرُّ قِيْدُصِّتَلَّ لَهْنًا

Кейин Усмон, Саъд, Саъид, Талха, Ибн Авф ва Сафия аммининг ўғли ҳамда Сиддиқ тасдиқ майини ичирган ва уни ичган бошқа кишилар мусулмон бўлишди.

Бу ерда Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг аммалари назарда тутилган бўлиб, унинг ўғлидан мурод Зубайр ибн Аввом Асадий Қураший рру дир, розияллоҳу анҳу.

هِيَ لَعْلَزُنُّ يَّتَحَّ عِيْفَانٌ مَّهْرِيٌّ مَّعْلُومٌ نَبَاؤُهُ وَخَلَطُوْهُ دِيْعَسَ وَدَعَسَ وَنَامُتُوعَ مَلَسًا مُثَاقَسًا وَقِيْدُصِّتَلَّ قِيْحَرُّ قِيْدُصِّتَلَّ لَهْنًا

То «Бас, сенга буюрилган нарсани ошкор қил!» ояти нозил қилингунича у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ва асҳобларининг ибодатлари махфий бўлди. Кейин халқларни Аллоҳга ошкор даъват эта бошладилар.

*Ҳижр сураси, 94-оят.

أُوْوَرِّجَتَفَّ يَّنْأَذْحَوْلَا يَّوَسَّامْرَضَفَرْبَرَمَّأَوْمُهَتَهَلَّآبَاعَ يَّتَحَّ هُمَّوَقُّهُنَّ مَّذُعْبَيِّمَلَوَّهَادَّأَوْهَوَادَّعْلَابَهَتَزَّرَابُّمَّيَلَع

У зот уларнинг олиҳаларини айблаб, яккахудоликдан бошқасини рад этишга буюрганларидан сўнг қавмлари у зотдан узоқлашишди. Улар у зот билан буғз-адоват ҳамда озор-азият етказиш ила олишишга журъат қилишди.

يَشَّجَّالَّيْحَانُلَّالَّيْلُ سَمَّخَهَنَسَّيَّفَّأَوْجَاهَفَنَيِّمَلَسُْمَلَّيَلَعَّءَالْبَلَّأَدَّتْشَأَوْهَامَّأَحَّتَّوَمَّوَقُّلَّالْنَمُّلُّكُّهَبَّأَهَفَّيْلَّاطُوبُّأُهَمَّعَّهَيَّيَلَعَّبَدَحَّو

Мусулмолнларга балолар ёғиши шиддатли тус олди. Натижада улар бешинчи йили Нажоший томон ҳижрат қилишди. Пайғамбар алайҳиссаломни амакилари Абу Толиб қўллаб қувватлади. Одамлар у зотдан ҳайбатланишар, тортинишар эди.

يَلَّعَّتَّهَلَّوَقُّبَّخَسُّنَّمُّثَّهَيَّيَلَّيْلَّالَّتَّاعَّسُّلَّالْنَمَّضَّعَّبُّمَّيَّيَلَعَّضَّرُّفَّو

Кейин у зот маҳзун ҳолда Маккага қайтдилар. Тоғ фариштаси Тоифнинг ушбу мутаассиб аҳолисини ҳалок қилишни сўради. Шунда у зот: «Аллоҳ уларнинг пуштаридан Ўзини дўст тутадиганларни чиқаришини умид қиламан», дедилар.

كِرَابٍ وَّمَلَسَ وَّلَصَّ مُهَلَّلًا مِلْسَتَ وَهَالَصَّ نَمِّي دَشٍ فَرَعَبَ مَيَّرَكُلًا رَّبَقٌ مُهَلَّلًا رَّطَعِ
هَلَّ عِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар хидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ТҮРТИНЧИ АТР ИСРО ВА МЕЪРОЖ

وَبِأَحْرَارٍ وَيَصْقَأُ الْإِدْجَ سَمَّ الْجِلْمِ لِأَحْلَادِ سَمَّ الْجَانِمِ نَمَّ طَقِيَّ وَدَسَجَ وَحُورَبَ يَرْسُ أُمُّ
هَالَعٍ وَرَاقُ وُلَا هَلَّ لَجْ دَقُ وَيَلُ وُلَا يَفَمَدَا يَرْفَاتَا وَا مَّ سَلَا يَلِ هَبَجُ عَوَّ يَسُ دُقُلَا

Сўнгра у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам руҳ ва жасадлари билан ўйғоқ ҳолларида Масжидул-Ҳаромдан Масжидул-Ақсога, унинг муқаддас майдонига тунда сайр қилдирилдилар ҳамда у зотни осмонларга олиб чиқилди. Ўшанда у зот биринчи осмонда Одамни кўрдилар. Дарҳақиқат, виқор уни улуғвор қилиб, чулғаб олган экан.

يَتُؤَى وَيُدَّى يَحِيَّ وَتَلَّ أَحْنَبَاوَّ هَيَّ قَتَلَا رَّبَّ لَلِ لُوتُ بَلَّ لَنْبَا يَسِي عَيْ نَا ثَلَّ يَفَوَّ
هَابِصَ يَفَمَّ كُحْلَا

Иккинчи осмонда маъсума, олийжаноб, тақводор аёлнинг ўғли Ийсони ҳамда унинг холасининг ўғли, болалигидаёқ ҳикмат берилган Яҳёни кўрдилар.

عَفَرِي دَلَّ سِي رِي دِي عَابَلَّ يَفَوَّ هَيَّ لَامَّ جَلَّ وَتَرُوصَ قِي دِي دِصَلَّ فُسُ وَيَّ هَلَّ لَلَّ يَفَوَّ
هَالَعِ أَوْ هَنَا كَمُّ هَلَّ لَلَّ

Учинчи осмонда ростгўй Юсуфни чиройли суратида кўрдилар. Тўртинчи осмонда эса Аллоҳ мартабасини баланд ва олий қилган Идрисни кўрдилар.

يَدُّلَا يَسُومَ سِدَّاسِلَا يَفَوَّ لِي لِي ئَارْسِ إِلَّا ةَّمُ أَلَا يَفَبَّحُ مَلَانُورَاهِ ةَسْمَاحِلَا يَفَوَّ
هَاجَنُ وَهَلَلَا ةَمَلَكْ

Бешинчи осмонда Исроил уммати ўртасида маҳбуб бўлган Ҳорунни кўрдилар. Олтинчи осмонда эса Аллоҳ сўзлашган, У Зотга муножот қилган Мусо алайҳиссаломни кўрдилар.

هَلَلَا ةَطْفَحَ وَ ةَّيْ وَطَلَا نَسُحَ وَ بَلَقَلَا ةَمَالَ سَبُّ ةَبَّرَ ءَاجِ يَدُّلَا مَيَّ هَارِبَا ةَعَبَّاسِلَا يَفَوَّ
هَافَاغَ وَ دُورَمَن رَانَ م

Еттинчи осмонда Роббига саломат қалб ва соф дил билан келган Иброҳим алайҳиссаломни кўрдилар. Аллоҳ уни Намруднинг ўтидан сақлаб, қутқарган эди.

مَاقَمَ يَلَا ةَّيْ ضَقَمَلَارُومُ الْبَابِ مَاقَالَا فِي رَصَ عَمَسَ نَا يَلَا يَ تَنُنُمَلَا ةَرِدِسَ يَلَا مَث
هَانَ دَاوِ ةَّيْ فَ هَلَلَا ةَبَّرَقَ يَدُّلَا ةَحَفَاكُمَلَا

Кейин Сидратул-Мунтаҳога, қазою қадар ишларини битаётган қаламнинг шитирлашини эшитадиган ерга қадар, Аллоҳ у зотни Ўзига яқин қилган, яқинлаштирган жой бўлмиш «Тўқнашиш мақоми» гача кўтарилдилар.

هَارَا مِ ةَّيْ بُوْبُرَلَا ةَرُضَحَ نَمِ هَسَارُ يَنِي نِي عَبُّ هَارَاوُ ةَّيْ لَاجَلَارَاوَنَ أَلَا بُحُحُ هَلَطَامَاوُ

Аллоҳ улуғворлик нурларининг ҳижобини кўтарди ва у зотга Парвардигор ҳузурида кўрган нарсаларини ўз кўзларига кўрсатди.

نَيَسَمَخَ هَتَّمُ أَجَلَعُ وَ هَيَلَعَضَرَ فَوَّ ةَّيْ تَأَدَلَا يَلَامَجَلَا يَفَلَالِإِلَا طَاسَبُّ هَلَطَسَبَّ وَ
هَوَلَصَ

Аллоҳ Ўз жамоли зотийсида у зотга «идлол»* гиламини тўшади ва у зотга ҳамда умматларига эллик вақт намозни фарз қилди.

«Идлол» деб юқори мартабали тарафнинг нарғи тарафдаги кишига бемалол, ўзини эркин тутган ҳолда гаприб, эраклик қилишига қўйиб беришига айтилади.

يَفُ ةَّءَآشَ أَمَكَنَ يَسَمَخَلَا أَلَا وَ ةَّيْ لَمَعَسَمَخَ يَلِإِ تَدَّرَفَلِضَفَلَا بَاحَسَلَا ةَنَامُ ث
هَاضَقَوَلَرَأَلَا

Фазл-марҳамат ёмғирлари сел бўлиб қуйилиб, намоз амалда беш вақтга туширилди ва унга Аллоҳ азалда хоҳлаб, ҳукм қилганидек, эллик вақтнинг ажри бўлди.

نَمَّ دَتْرَاوْ شَيْرُقْ هَتْ بَدَكَوْ ةَّيْ وَرَوِ لِقَعْ يْ ذُلْ كَوْ قِيْ دِصْلَا هَقْ دَصَوِ هَتْ لَيْلِ يْ فَدَاعْ مُثْ
هَأَوْعْ أَوْ نَأْطِيْ شَلْ هَلْضَا

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам шу кечанинг ўзида қайтиб тушдилар.
Сиддиқ ва барча ақлу тафаккурли кишилар у зотни тасдиқлашди. Бароқ
Қурайш у зотни яна ёлғончига чиқарди, шайтон залолатга кетказган ва
адаштирган кишилар муртад бўлдилар.

كِرَابَ وَّ مِّلَسَ وَّ لَصَّ مُمَّهَلْ لِمَيْ لِسَتَ وَّ ةَالَصَّ نَمِّ يْ دَشِّ فَرَعَبَ مَيْ رَكْلَا ةَرَبَقْ مُمَّهَلْ لِرَّطْعَ
هَيْ لَعَّ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар
ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва
баракотингни ёғдиргин!

ЎН БЕШИНЧИ АТР ДАЪВАТНИНГ ЁЙИЛИШИ

وَبَنَامَ آفَ ةَّيْ مِسْ وَمَلَامَايْ أَلَا يْ هَلْ لُ سَرُّ هَنْ أَبَلْ لِيْ أَبَقْلَا يْ لَعْ ةَسْ فَنَ ضَرَعْ مُثْ
هَأَضْرَبُ هَلْ لُ مُمَّهَلْ صَتْ خِرَاصْ نَأَلْ نَمَّ ةَّسْ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳаж мавсуми кунларида қабилаларга
ўзларининг Аллоҳнинг расули эканларини айтиб, тушунтирдилар. Ўшанда
ансорлардан Аллоҳ Ўз розилиги учун ажратиб олган олти киши у зотга
иймон келтирди.

رَهَظْ وَّ أَوْفَرَ صَنَامُثْ ةَّيْ قَحَّ ةَّغْيَبْ ةَّوْغْ يْ أَبَ وَّ أَلْجَرَ رَشَعْ يَنْ ثَلْ لَبْ أَقْلَا يْ فَمُ نَمَّ حَحَّ وَّ
هَأَوَامْ وَّ هَلْ قَعْمَ تَنَ كَفَ ةَّنْ يْ دَمَلْ أَبْ مَالْ سِلْ أَلَا

Келаси йили улардан ўн икки киши ҳаж қилди ва у зотга ҳақиқат
байъатини қилишди. Кейин қайтиб кетишди. Шундай қилиб, Ислом
Мадинада зуҳур қилди ва у Исломнинг қўриқхонаси ва турар жойи бўлиб
қолди.

ةَّيْ سَوَالْ لِيْ أَقْلَا نَمَّ نَاتْ أَرْمَأُوْ ةَّتْ أَلَتْ وَ وَا نُوْغَبْ سَثَلْ أَثَلَا يْ فِ هَيْ لَعْ مَدَقْ وَّ
هَأَرْسَ ةَّحْ أَحْجَابْ يْ قَنَ رَشَعْ يَنْ ثَلْ مَيْ لَعْ رَمَأُوْ ةَّوْغْ يْ أَبَ فِ ةَّيْ حَرْجْ لُ أَلَا

Учинчи йили Авс ва Хазраж қабилаларидан етмиш ёки етмиш уч киши ва иккита аёл у зот соллаллоҳу алайҳи васалламга келиб, байъат қилишди. У зот уларга ўн иккита аслзода, мўътабар нақибларни* раҳбар этиб тайинладилар.

Нақиб – кичикроқ гуруҳ раҳбари, оқсоқол.

رَحْمَةٌ مِّنَ رَبِّكَ إِذْ قَالَ لِرَسُولِهِ قَدْ جِئْتُكَ بِبَيِّنَاتٍ مِّنَ رَبِّكَ وَإِنِّي أَخَافُ أَن يُكْفِرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَهُمْ كَافِرُونَ

Ислом миллатига дохил қишилар Маккадан улар томон ҳижрат қилишди. Улар куфрни тарк этиб ташлаб кетган, уни душман тутган кишиларга тайёрлаб қўйилган нарсаларга интилиб, ватанларини тарк этдилар.

Яъни Аллоҳ таоло ҳижрат қилган кишиларга ваъда қилган ажру савобларнинг умидида ҳижрат қилишди, уларнинг бундан бошқа мақсадлари, кўзлаган моддий манфаатлари йўқ эди.

أَوْرَثْنَا مَدْيَنَ وَبَنِي إِسْرَائِيلَ الْكُتُبَ وَالْحِزْبَ الْمُؤْمِنِينَ أَتَوْا نَبِيَّهُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّنَ اللَّهِ وَلَئِن لَّمْ يَآخُذُوا بِالْحِزْبِ لَآتَيْنَهُمْ آيَاتِنَا فَكَفَرُوا بِهَا فَكَفَرْنَا بِالْحِزْبِ وَالْحِزْبُ الْمُؤْمِنِينَ أَتَوْا نَبِيَّهُمْ بِبَيِّنَاتٍ مِّنَ اللَّهِ وَلَئِن لَّمْ يَآخُذُوا بِالْحِزْبِ لَآتَيْنَهُمْ آيَاتِنَا فَكَفَرُوا بِهَا فَكَفَرْنَا بِالْحِزْبِ

Қурайш у зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг тездан ўз асҳобларига бориб қўшилиб олишларидан қўрқиб, у зотни ўлдириш маслаҳатини қилишди. Бироқ Аллоҳ у зотни уларнинг ҳийлаларидан сақлади ва қутқарди.

كُرَابٍ مِّنْ ذُرِّيَّتِهِ لِيَسْتَوِي مَا عَدَىٰ حَبْلَ الْوَدْيِ وَلَا يَصِلَ إِلَى الْكُفْرَةِ وَلَا يُجْزَىٰ فَكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَلَا كُنُوا مِنَ الْمُكْفِرِينَ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ОЛТИНЧИ АТР ҲИЖРАТ

عَلَيْكُمْ فِي الْبَيْتِ الْمَكِّيِّ لِيُخْرِجُوا أَهْلَ الْبَيْتِ الْمَكِّيِّ لِيُخْرِجُوا أَهْلَ الْبَيْتِ الْمَكِّيِّ لِيُخْرِجُوا أَهْلَ الْبَيْتِ الْمَكِّيِّ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламга ҳижрат қилишга изн берилди. Мушриклар ўзларича у зотни ўлим ҳовузига олиб бориш учун таъқиб қилиб, кузатишарди. Шунда у зот уларнинг олдиларига чиқиб, ҳовучлаб тупроқ олиб, уларнинг бошларидан сочдилар.

مُؤْمِنًا خَلَّالًا يَمْحَتُ اثَّالَتِ هِيَ فَمَاقَاوُ هِيَ غَمْلَابِ هِيَ فُقُيِّدَّصَلَّ زَافَ وَرَوْتِ رَاعٍ مَّأُو
هَامِحُ بَكَّانَ غَلَّأُو

Кейин Савр ғори томон йўл олдилар. Сиддиқ ўша ерда у зот билан бирга бўлишга муваффақ бўлди. У зот у ерда уч кун турдилар. Каптару ўргимчаклар у зотнинг ҳимоясида бўлди.

Савр ғори – Маккадан 4 км узоқликда, Масжидул-Ҳаромнинг жанубида жойлашган, денгиз сатҳидан 748 м баландликдаги, Аҳтал тоғидаги ғор. Ғор оғзининг баланлиги 1,25 м. ғорнинг икки оғзи бўлиб, ғарб томонидагидан Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам, шарқийсидан Абу Бакр Сиддиқ розияллоҳу анҳу кириб жойлашган.

هَلَّضَّرَعَتَ وَ هِيَ طَمْرِيخَ يَلَعَلَّ مَّسَوَّو هِيَ لَعَلَّ هَلَّالَّ يَلَّصَّ وَ هِ وَ نِي نِثَّالَّ هَلَّيَلَّ هُنَّ مَاجَّحَ وَ
هَاعَدَّو هَلَّالَّ يَلَّ هِيَ فَ لَّهَتْ بَأَفَّ هَقَّأَرْسُ

Душанба кечаси икковлари йўлга чиқдилар. У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам энг яхши уловда эдилар. Суроқа у зотнинг йўлларини тўсиб чиқди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳга ёлвориб, дуо қилдилар.

هَائِي هَحَنَمَ فَنَامَ أَلَّهَ لَأَسَّو هِيَ وَ قَوْلَ لَّهَبَّ لُصَلَّالَّ ضَرَّأَلَّ يَفِ هِبَّ وَ بَعْ يُّ مَائِ أَوْ قَ تَحَّأَسَفَ

Шунда унинг уловининг оёқлари қаттиқ, метин ерга ботиб қолди. Суроқа у зотдан омонлик сўраган эди, унга омонлик бердилар.

كِرَابَ وَ مَّسَوَّو لَّصَّ مَّهَلَّ لَإِمَّي لَسَّتَ وَ هَلَّصَّ نَمَّي دَشَّ فَرَعَبَ مَّي رَكُّالَّ هَرَبَقَّ مَّهَلَّ لَإِرَّطَّعَ
هَلَّيَلَّ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

**ЎН ЕТТИНЧИ АТР
МАДИНА ЙЎЛИДА**

°نُكَيْ مَلَفَا هَن مَن بَلْ وَأَمْ حَلَّ عَايَتْ بَا أُوْدَارَأُو ۖ ؕيَعَاذُ لِي دَبَّ عَمَّ مُأَي لَعَدِي دُقُب رَمَو
هَآوَح دَق كَل دُن مَرِيئِي شَل هُوَابِخ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам Қудайдда Умму Маъбад Хузоъиянинг олдидан ўтиб қолдилар. Улар ундан гўшт ва сут сотиб олмоқчи бўлишди. Аммо унинг чодирда улар истаган бирор нарса йўқ эди.

Қудайд – Робиғ билан Суҳайб ўртасидаги жой.

Умми Маъбаднинг исми Отика бинти Холид бўлган.

°تَن دَأَفَا هُو بَلَّحْ يَفَا هَن دَأَتْ سَفَا ؕيَعَاذُ لِي نَعْدُ جَلَّالَ هَافَلَّخْ تَيَبَلَّالِ يَفَا ؕاشِ يَلِ رَظَنَفَا
هَآنُ بَصَّالُ بَلَّحْ هُوَبَ نَاكُؤَلُ تَلَّاقُو

Шунда Расулulloҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уй ичидаги ориқлигидан подадан қолган бир қўйга қарадилар-да, уни соғишга изн сўрадилар. У изн бердию: «Агар унда сут бўлганида, уни ўзимиз соғиб олган бўлардик», деб қўйди.

مُؤَقَّلَا نَمُّ الْكَيْ قَسَّوَبَلَّحْ وَ تَرَدَفَ ؕيَلَوَّوْ هَالْوَمَ هَلَّالَا عَدَاوَا هَن مَغْرَضَلَا حَسَمَفَا
هَآوُرَأُو

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам унинг елинини силадилар ва Хожалари ҳамда Валийлари бўлмиш Аллоҳга дуо қилдилар. Шунда унинг елини сутга тўлди ва у зот уни соғдилар. У зот қавмдаги ҳар бир кишига сут ичириб, қондирдилар.

هَوَبَبَهَدَفَا نَبَلَّالِ يَارُو دَبَّ عَمَّ وَبَّأَعَا فَا ؕيَلَجَّ ؕيَا هَايَدَلُ هَرَدَاغَا وَءَا نِإَلَا مَوَبَلَّحْ مُثْ
هَآصُقَا يَلِإُ بَلَّعَلَا

Кейин яна соғиб, идишларни тўлдирдилар-да, уни Умму Маъбаднинг ҳузурида бир равшан мўъжиза ўлароқ қолдирдилар. Абу Маъбад келди-да, сутни кўриб, қаттиқ ажабланди.

لُجْرَانُ بَرَمُّ تَلَّاقُفَا ؕيَنَبَلَّ لِي رَطْقَبُ صَبَتْ تَيَبَلَّابَ بَلَّوَلَّحْ أَلَا وَ أَدَمَ كَلَّ أَنْ لَلَّاقُو
هَآنْ عَمَّ وَ هُنَّ مُتُّجَا أَذَكُ وَ أَذَكُ كَرَابُ

У: «Бу сенга қаердан келди? Ахир уйда лоақал бир томчи сут берадиган соғин қўй йўқ эди-ку?!» деди. Шунда у: «Жисму жони баракали, ундай, бундай бир киши олдимиздан ўтиб қолди...», деди.

هَانَادُوْةَ عَبَّتْ اَوْ هَبَّ نَمَّ اَلْهُرُّ وَ لَوْ هُنَّ اَبَّ عِيَّهَلْ لِكَبَّ مَسْقَاً وِ شَيْ رُقُبْ جِاصْ اَدَّهَلْ اَقَوَفْ

Абу Маъбад: «У Қурайш қабиласининг соҳибидир», деди ва агар у зотни кўрганида, у зотга иймон келтириб, эргашишини ва яқин бўлишини айтиб, барча олиҳалар номи билан қасам ичди.

عِيَّ كَزَلْ اَهُؤْ اَجْرًا هَبَّ تَقَرُّشًا وِ لَوْ اَلْغِيَّ بَرَّ رَشَعًا يِنَاثِ نَيِّنْ اِلْ اَمَّوَيَّ نَيِّنْ دَمَّ لَمَدَقَوْ وِ اَوْ قَتَّ يَلَعْ اَهْجَسَمَ سَسَّ اَوْ اَبَّ قَبَّ لَزَنَوْ رَا صَنَّا لْ اَهُ اَقَلَّتْ وِ

У зот робиъулаввал ойининг ўн иккинчисида душанда куни Мадинага кириб келдилар. У зот туфайли ушбу мусаффо Мадинанинг ҳамма тарафи ёришиб кетди. У зотни ансорлар қабул қилиб олишди. У зот Қубога тушиб, унинг масжидини тақво узра бино қилдилар.

Мадина олдин Амолиқлардан Ясриб исмли киши номи билан аталар эди. Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳижрат қилиб борганларидан сўнг, уни «Тайбаҳ» (гўзал, хушбўй, ёқимли) деб атадилар. Чунки Ясриб сўзи «ёмонлик» маъносини билдирар эди. Кейинроқ шаҳар «Мадинатун-Набий», «Мадинатун-набавия», яъни «Пайғамбар шаҳри» деб номланадиган бўлди. Ўрта асрларга келиб, уни «Ал-Мадинаҳ ал-Мунаввараҳ» – «Мадинаи Мунаввара» деб номлаш урф бўлди.

كِرَابٌ وِ مِّلَسَ وِ لَصَّ مُمَّهَلْ لِمَيْ لَسَتْ وِ اَلَصَّ نَمَّ يَدَّ شَ فَرَعَبَّ مَيْ رَكُّ لْ اَهُ رَبَّ قُمَّهَلْ لْ اِرْ طَعَّ عِيَّ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН САККИЗИНЧИ АТР У ЗОТНИНГ ХИЛҚАТЛАРИ

عِيَّ نَسْرَتَ اَفْصَوْتِ اَذْ اَقْلُ حَّ وِ اَقْلُ حَّ سَا نَلْ لَمَّ كَأُمَّ لَسَّ وِ هَيْ لَعَّ هَلْ لْ اِيَّ لَصَّ نَا كَّ وِ رَا فِ شَا لْ اَبَّ اَهُ اَمَّهَلْ حَّ كَأَنَّ نَيِّنْ نَيِّنْ غَلَّ اَسَّ اَوْ رَمَّ حَبَّ اَبَّ رَشْمَ نَوَّلْ لْ اَصَّ يَبَّ اَهُ اَقْلُ لْ اَغُ وِ بَرَمَّ هَا بَحَّ اَحَّ جَّ جَزَلْ اَحَّ نُمَّ دَقَّ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам хилқат ва хулқда энг мукаммал инсон, улуг шахсият, порлоқ ва юксак сифатларга эга зот эдилар. Ўрта бўй, бироз қизиллик аралашган оқ рангли эдилар. Кўзлари кенг, сурма сурилгандек. Киприклари узун. Қошлари ёйдек ва чўзиқ.

نَبِيٌّ دَخَلَ لَيْلَةَ الْهِجْرِ مِنْ بَيْتِ جَدِّهِ عَسَاوُ هَنْسَحَ مَفْلَعِ سَاوِنَانَ سَأَلَ جَلْفُ مِ
هَانَ قَوْلًا نَبِيٌّ رَغْلًا نَسَحَ بِأَذْيِدْحِ أَضْعَبِ هَفْنًا يَفِ أَرْي

Тишларининг ораси очиқ. Оғизлари кенг, гўзал. Пешоналари кенг, ҳилол каби эди. Яноқлари теккис. Бурунларида бироз дўнглик кўринар эди. Бурун тоғайлари гўзал, қийғирбурун эдилар.

ثَكَ بِقَعْلٍ مَحَلِّ لَيْلَةَ الْقَدْسِ دَارَكَ لِمَحْضِ نَبِيِّ فَكَلَّ طَبَسَ نَبِيٌّ بِكَ نَمَلًا نَبِيٌّ بَامَ دَيْعَبِ
هَيْلَعُ هَلَلِ يَلَصَّ هَيْفَتَكَ نَبِيٌّ وَ هَيْ نُدُّ أَلَمُ حَشَلِ يَلِ إِهْرَعُ شَسُّ أَرْلِ مِ طِعْ هَيْ حَلَلِ
هَالَعُ وَ زُونُ أَلَمَّ دَقَّ وَ بُّ نَلِ أَمَّ تَخَ مَلَسَ وَ

Икки елкалари ораси узоқ, кафтлари кенг, бўғимлари гўштли, товонлари камгўшт, соқоллари қалин, бошлари катта, сочлари қулоқларининг юмшоқларига тушган эди. У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг икки кураклари ўртасида нубувват муҳрлари бор бўлиб, уни нур қоплаб, ўраб турар эди.

هَيْ كَسْمُ لِمَا تَحَفَّ نَمَلًا نَبِيٌّ طَأُ هُفَرَعُ وَ وُلُّ لُؤْلُكُ مَلَسَ وَ هَيْ لَعُ هَلَلِ يَلَصَّ هُفَرَعُ وَ
هَاتُّ رَابَّ بَصُّ نَمُ طَخُ نَبِيٌّ أَمَّنَا كِ وَ تَيْ شَمُ يَفِ أَفَكَ تَيْ وَ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг терлари марварид каби эди. Унинг бўйи мушкнинг ҳидидан ҳам хушбўй эди. У зот юрганларида худди баланд тепаликдан тушаётганга ўхшардилар.

رَأْسِ أَسْمَاءَ نَبِيٌّ رَشَلِ هَدَيْ بِحَفِ أَصْمَلِ حَفِ أَصْمَلِ مَلَسَ وَ هَيْ لَعُ هَلَلِ يَلَصَّ نَأَكُ وَ
نَبِيٌّ نَمُ هَلُ هَسَمُ فَرَعُ يَفِي بَّ صَلِ سَأَرَ يَلَعُ أَعَضَيْ وَ هَيْ رَعَبَ حَائِ أَرْ مَوْ يَلِ
هَارْدِي وَ هَيْ بَّ صَلِ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам кўришадиган кишилари билан муборак қўллари ила кўришардилар. Натижада ўша одам ўз қўлида кечгача абҳарий* бўйларни туяр эди. У зот қўлларини ёш болаларнинг бошларига қўяр, у зотнинг айнан ўша болани ушлаганлари болаларнинг орасида танилиб, яққол билиниб турар эди.

Абҳарий – жасмин ва шу каби ўсимликлар ҳиди.

رَأْمُ هُتَعَانُ لُؤْقِي هَيْ رَدَبَلِ لَيْلِ لَلِ يَفِ رَمَقَلِ أُلَّ أَلَتُ فَيْ رَشَلِ أُهُجَّ وَ وُلَّ أَلَتِ
هَارِي رَشَبَ أَلِ وَ هَلْ ثَمَّ هَدَّ بَ أَلِ وَ هَلْ بَقِ

У зот соллаллоҳу алайҳи васалламнинг муборак юзлари бадр* кечасидаги ой каби порлаб турар эди. У зотни мақтаган киши: «У зотдан олдин ҳам, кейин ҳам у зотнинг ўхшашларини кўрмадим ва бошқа бирорта ҳам инсон кўрмайди», дер эди.

Бадр – ўн тўрт кунлик ой, тўлин ой.

كِرَابٍ وَمَلَسَ وَصَّ مُهَلِّلِ مَيْلَسَاتٍ وَهَلَّ صَنْمِيَّ دَشٍ فَرَعَبَ مَيْرَكُ الْهَرَبِ قُ مَهَلِّ لِرَطْعِ
عَلَّ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ЎН ТЎҚҚИЗИНЧИ АТР ХУЛҚ-ОДОБЛАРИ

هَبَّ وَثُغُ قَرِيٍّ وَهَلَّ عَنْهُ فَصَحَّ يَدُ غُضَّ أَوْتَلِ أَوْ عَايَ خَلَّ دِي دَشٍ مَلَسَ وَهَلَّ عُلَّ لَلِ يَلَّ صَنَ أَكَو
نِي كِاسَمَلِ أَوْ عَارَقُ فُلَّ بَحِّيٍّ وَهَلَّ رَسِيٍّ رَسِيٍّ سَبَّ هَلَّ هَلَّ مَدِيٍّ فَرِيٍّ سَيٍّ وَهَلَّ تَاشُ بُلَّ حَيٍّ وَ
وَرُقُ فُلَّ هَلَّ قَدَا أَرِيٍّ قَفُّ رُقَّ حَيٍّ أَلَّ وَهَلَّ زِيَّ أَلَّ حَيٍّ شِيٍّ وَهَلَّ هَضْرَمُ دُوعِيٍّ وَهَلَّ مَعَمُّ سَلَّ حَيٍّ وَ
هَلَّ أَوْشَأ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам ўта ҳаёли ва тавозели эдилар. Ковушларини ямар, кийимларини ўзлари тикар, қўйларни соғар ва аҳлларининг хизматида гўзал бир суратда елиб-югурар эдилар. У зот фақирларни ва мискинларни яхши кўрар, улар билан бирга ўтирар, уларнинг касалларини кўргани борар, жанозаларига қатнашар эдилар. Фақирлик тупроққа ўтиргизиб, ташвишга солган бирор кишини паст санмас эдилар.

أَلَّ وَهَلَّ دُبُّ عُلَّ يَدَّوَّ هَلَّ مَرَّ أَلَّ عَمَّ يَشَمِّيٍّ وَهَلَّ كَيْ أَمَبَّ أَدَّحَّ لَبَّ أَلَّ قِيٍّ أَلَّ وَهَلَّ دَعَمُّ لَلَّ بَلَّ قِيٍّ وَ
هَلَّ هَضْرَلَّ يَضْرِيٍّ وَهَلَّ لَعَتَّ لَلَّ بَضْعِيٍّ وَهَلَّ كُؤُلُّ مَلَّ أَلَّ بَاهَيٍّ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам узрни қабул қилар, бирор кишига у ёқтирмайдиган ҳолатда рўпара бўлмас эдилар. Бева аёллар ва қуллар билан бирга юрар, подшоҳлардан ҳайбатланмас, Аллоҳ таоло учунгина ғазабланар ва У Зотнинг розилиги учунгина рози бўлар эдилар.

رُيِّعَ لِلْبُكْرِيِّ وَهُوَ نَاحٌ وَرُلٌّ إِذْ كُنَّا لِمَلِّ يَرْهَطُ أُولَٰئِكَ لَوْ قَوَّيْ وَهَبَ أَخْصَأَ فَلَخٌ يَشْمَوِ
هَادَهُ هِيَ لِكُلِّ كُؤُلْمُ الْأُضْعَبِ أَرَامِحَ وَهَلْ عَبْلُ أَوْ سَرَفُ أَوْ

У зот асҳобларнинг ортидан юрар ва: «Ортимни руҳоний фаришталар учун бўшатиб қўйинглар», дердилар. У зот туя, от, ҳачир ва у зотга подшоҳлардан бири ҳадя қилган эшшакни миниб юрар эдилар.

هُتَدَوَارُو هِيَ ضُرَالٌ نَائِزٌ لِحَيْتِ أَفَمَ يَتَوُّدَقُ وَغُجَلٌ نَمَرَ حَجَلٌ هِنَطَبُ يَلْعَبُ صَغَيَّ وَ
هَبَّ أَفَّ أَبَهُ دُهُلَ نَوُكَّتْ نَابُ لِبُجَلِ

У зот очликдан қоринларига тош боғлаб оладилар. Ҳолбуки, у зотга Ер хазиналарининг калитлари берилган эди. Тоғлар у зотдан у зот учун тилло бўлишни илтимос қилишган эди, у зот бош тордилар.

مَالٌ سَلَابٌ هِيَ قَلٌّ نَمُّ أَدَبِي وَرُكُّ ذَلُّ رُتْ كَيْ وَوَعْلٌ لِقُيِّ مَسَوِ هِيَ لَعُ هَلَلٌ يَلِصَ نَأَكُ
لَهُ أُمُّ رُكُّ يَوْ فَرَّشَلٌ لَهْ أَفَلَّ أَتِي وَهِيَ غَمُّ جَلُّ بَطْحُ لِرُصْقِي وَهَوْلٌ لِي طِيَّ وَ
هَاضِرِي وَيَلْعَ تَهَلُّ هَبَّ حِيَّ أَقْحُ الْإِلُّ لُقِيَّ أَلْ وَحَزْمِي وَلِضَفَلِ

У зот соллаллоҳу алайҳи васаллам бекорчи гапларни гапирмас, кўп зикр қилар эдилар, учратган кишиларига биринчи бўлиб салом берар эдилар. У зот намозни узун ўқир, жумъа хутбаларини қисқа қилардилар. Ҳурматли кишиларни дўст тутар, фазилатли инсонларни иззат-икром қилардилар. У зот ҳазил қилар, аммо Аллоҳ таоло яхши кўрадиган ва рози бўладиган ҳақ гапнигина гапирар эдилар.

ءَالٌ مِإِلٌ نَعِاضٌ لَعَبٌ وَهِيَ نَائِيٌّ لِبَلِّ لَعْلُ أَيَّ فِدَارٌ طَلٌ نَعْلُ لِقَمٌ أَوْجَ أَنْ بَفَقَ وَأَنْ هَوِ
هَاتَتْ نُمُحَاضِي إِلِ دِفَادَفِي

Мана шу жойда сўз чопқир улови баён отликлари ичра мусобақалашишдан олдимизда тўхтади ва имло сайрчиси изоҳ биёбонида ўз ниҳоя манзилига етиб келди.

كِرَابٌ وَوَمَلَسَ وَوَلَصَّ مُمُّ لَلِإِمِّي لَسَتْ وَهِيَ أَلْ صَنْ مِي دَشِي فَرَعَبُ مِي رُكُّ لَأَهَرَبَقُ مُمُّ لَلِإِرْطَعِ
هِيَ لَعِ

Аллоҳим! У зотнинг шарафли қабрларини саловату саломнинг муаттар ҳидлари билан хушбўй қилгин. Аллоҳим! У зотга саловату салом ва баракотингни ёғдиргин!

ДУО

هَافَكَ دُبَّعْلُ الْفُكَاةِ لِيَلِّتَ عُرْادُ نَمَّ اِي ۞ يَطْعُ لِبَابِ نِي دَيْلِ طِسَابِ اِي ۞ مُهَلِّلِ

Аллоҳим! Эй икки қўлини ҳадялар билан кенг очувчи Зот! Эй Ўзига банданинг қўллари кўтарилганда уларга кифоя қиладиган Зот!

هَابُ شَأْوُ رِيْطَانِ اِهَيْفُ هَلَنْ وُكَيْ نَانِ ۞ عَيْ دَحْ اِلْ هَوَاتِ اِفْصَو هَوَاتِ اِذِي فَهَزَنْتَ نَمَّ اِي

Эй ягона зоту сифатларида назири ва ўхшашидан пок бўлган Зот!

هَ اَوْسِ يَلْعَلْ وُغْيِ اَلْ وُ هُزْيَغِ يَحْجُرِيْ اَلْ نَمَّ اِي ۞ يَلْزَالُ اَوْ مَدْقُلْ اَوْ اَقْبُ لِبَابِ دَرَفَتْ نَمَّ اِي وَ

Эй боқийлик, қадимлик ва азалийликда ёлғиз бўлган Зот! Эй Ундан бошқадан умид қилинмайдиган, Ундан ўзгасига таянилмайдиган Зот!

هُدَشْرَتْ سِ اِنْمِ هَوْلُ ضَفْبِ دَشْرَأَوْ ۞ يَمْوِيْ قَوْلِ هَوَتْ رُدُقِ يَلِ اِمَّ اِنَّ اَلْ دَنْتَ سِ اِنْمِ اِي هَادَهَتْ سِ اَوْ

Эй барча халқлар Унинг мангу қудратига суянадиган ва тўғри йўл истаган, ҳидоят талаб қилган кишиларни Ўз фазли ила тўғри йўлга бошлайдиган Зот!

هَاجُ دَّكْ شِلْ اِتْ اَمْلُ طُ نَمَّ تَحْ اَزْ اِي تِلْ ۞ يَسْ دُقُلْ اِكْرَاوَنْ اَبُ ۞ مُهَلِّلِ اِكُلْ اَسَنْ

Аллоҳим! Сендан шак-шубҳа зулматлари, қоронғулигини кетказган муқаддас нурларинг ила сўраймиз.

هَمْ هَلْ وَاوْ هَوَتْ رُوْصِبِ اِي بَنْ اَلْ اُخْ اَوْ هَ نَمَّ وَ ۞ يَدْمُ حُمْلِ اِتْ اَذِلْ اِفْرَشِبْ اِكْيَلِ اِلْ سَوْتَنْ وَ هَانْ عَمْب

Муҳаммад соллаллоҳу алайҳи васалламнинг зотлари – ўз сурати ила анбиёларнинг сўнгиси, маъноси ила биринчиси бўлган зотнинг ҳурматини Сенга васила қиламиз.

هَيْ اِدْ هَلْ اِي لُوْ وَا حْ صَابْ وَ اَجْ نَلْ اَوْ هَمَّ اَلْ سِلْ اِنْنِي فَسَو ۞ يَرْبُلْ اِنْمَّ اِبْ كَاوْ كِهَلْ اَبْ وَ هَلْ اِنْمَّ اِلْ اَضْفَ نُوْغَتْ بَيْ هَلْ لَمْ هَسْ وُفُنْ اُولْ دَبْ اِي دِلْ اِي لْ اَضْفَ اَلْ اَوْ

Яна у зотнинг махлуқотларнинг эминлик юлдузлари, саломатлик ва нажотнинг кемаси бўлган оилаларини ҳамда Аллоҳнинг фазлини истаб жонларини сарф этган, ҳидоят ва афзаллик эгалари бўлган асҳобларини

ҳам,

لَضَفَوَہْمَعَنْبِ اَوْرَشُبَتْ سَا۟نِي دِلَّ اِي صُؤْصُحْ لْ اَوْ بَقَا۟نْ مَلَا۟ي لَوْلَا هَتَّعِي رَشَدَ لَمْ حَبَّو
هَلْ لَمۡنَ

шунингдек, Аллоҳдан фазл ва неъматлар ила хушхабар олган, гўзал сифатлар ва хусусиятларга эга бўлган, У Зотнинг шариатининг хомилларини ҳам (Сенга васила қилиб сўраймизки),

نَمَّ۟ لِكُلِّ حَاجَتٍ وَّ ۛيِّنِلْ اِلَ صَا۟لِحِ اِلَ لَمَّ۟ اَلْ اَوْلَا۟وُقَا۟لِ اِي فَا۟نَا۟لْ وَّمَا۟ اِي اَن۟ قَفَّو۟تَ۟نَا۟
هَانُمُو۟وَبَلَطَمَ نَيِّعْمَ اَسْلَا۟وَنِي۟بِ اِغْلَا۟وَنِي۟رِضَا۟حْلَا۟

эй Хожамиз! Бизларни сўзда ҳам, амалларда ҳам холис ниятга муваффақ қилгин ва ҳозир бўлганларнинг барчасини талаб-мақсадларини амалга оширгин.

هَانَ۟نَطَا۟كِبِ اَمَلِ اَمَّ۟ اَلۡ نَمۡ اَنۡ لَقَّ۟ حُتَّو۟ ۛي۟بَلَقَلَّ اِءَا۟وَدَا۟لْ اَو۟تَا۟وَّ شَلَّ اِرْسَا۟۟نَمۡ اَنۡ صَلَّ حُتَّو۟

Бизларни шаҳватларнинг кишанидан ва қалбий касаликлардан халос қилгин ҳамда Сендан кутган умидларимизни рўёбга чиқаргин.

هَا۟وَهُۥ۟ هَا۟وَهُۥ۟ اَنۡمَمۡ اَنۡ لَعَجَّ۟ تَا۟لَ وَّ ۛي۟لَبَّ وَّ ۛمَّهَل۟ دُمُّ۟ لِك۟ رَشَا۟۟ اَنۡ يَفِكَ۟ تَو۟

Барча кулфату бало-офатлардан Ўзинг бизга кифоя қилгин ва бизларни нафси ҳавоси тойдирганлардан қилиб қўймагин.

هَانَ۟ي۟نَجِب۟۟ن۟ دَلَّ۟ ك۟ اَنۡ عَوَّ۟ حَمَّ۟ تَو۟ ۛي۟نَجَّ۟ ۛي۟نَا۟دَا۟فُ۟ وُطُقِد۟ نِي۟قِي۟ لِي۟ل۟ نَسُ۟ح۟۟ نَمۡ اَنۡ لَي۟ن۟ دُتَّو۟

Чин иймон гўзалликларини ёр пишиб, яқин бўлиб турган узум бошларидек бизга яқин қилгин. Содир этган барча гуноҳларимизни биздан ўчиргин.

هَانَ۟غَا۟ك۟ اَو۟س۟۟ نَمَّ۟ عَمَّ۟ مَي۟ دُتَّو۟ ۛرَفَعَمَّ۟ ۛرَبَّ۟ ۛي۟ن۟ سَلَّ۟ ك۟ حَنَم۟ نِي۟ اَن۟ خ۟۟ نَم۟ اَدَّ۟ اَن۟ عَمَّ۟ ج۟ مُمَّ۟ عَتَّو۟

Ушбу жамоатимизни нурафшон совғаларинг хазинасидан раҳмату мафират билан ўрагин ва ҳамиша Ўзингдан бошқадан беҳожат қилгин.

هَا۟جَرَّو۟ ك۟ يَف۟۟ هَلَّ۟ مَّ۟ اَم۟ جَا۟ر۟ ل۟ ل۟ وَّ ۛي۟ زَمَّ۟ وَّ اَمَّا۟ قَم۟ ل۟ اَس۟ ل۟ ل۟ تَلَّ۟ عَجَّ۟ ك۟ نَا۟۟ مَّ۟ ل۟ ل۟

Аллоҳим! Албатта, Сен ҳар бир сўровчига ўзгача бир мақом ва имтиёз ҳамда ҳар бир умдворга Сендан орзу-умид қилган нарсасини бериб қўйгансан.

هَانَ۟وَجَرَ۟ ك۟ نَمۡ اَمۡ اَنۡ لَقَّ۟ حَو۟ ۛي۟ن۟ دَلَّ۟ ل۟ ك۟ ب۟ هَا۟وَمَ۟ نِي۟ جَا۟ر۟ اَنۡ اَل۟ وَّمَا۟ اِي۟ ك۟ اَنۡ ل۟ اَس۟ دَقَّو۟

Эй Хожамиз! Биз Сенинг хузурингдаги ҳадяларингдан умид қилган ҳолда Ўзингдан сўрамоқдамиз. Сендан умид қилган нарсаларимизни рўёбга чиқаргин.

اَدَّهٗ يَفْرِخُ لَآ اَدَّهٗ لَعَجَّ نَمَلٌ رَجَّ اَلْمَطْعَ اَوَّهٖ غَرَّلَاوَا تَاغْرَلَا حَلَّصَاوَا تَاغْوَرَّلَا نَمَامٌ لَّهٗ لَآ اَدَّهٗ اَزَّجَّ اَوَّ رَا بُمَلَّ اَمَّوَيُّ لَآ

Аллоҳим! Қўрқувларни эминликка айлантиргин. Раҳбарларни ҳам, халқни ҳам Ўзинг ислоҳ қилгин ва ушбу муборак кунда бу хайр мажлисни қилган, ташкиллаштирган кишига ажрларини улкан қилиб бергин.

مُّغَيَّ اَثِيغَ اَنَقَسَاوَا هٖ حَرَّةٗ نَمَّ اَلْمَالِ سَا لَدَا لَبَّ رِئَا سَاوَا دَدَّ لَعَجَّ اَمَّوَيُّ لَآ اَدَّهٗ اَبَايَسُنَا هَا بَرَوَا بَسَّ بَسَّ لَآ هَبَّيَسَا

Аллоҳим! Ушбу шаҳар ва бошқа Ислом юртларини эмин ва фаровон қилгин ҳамда устимиздан оқими биёбону тепаликларни қамрайдиган ёмғир ёғдиргин.

يَجَّ نَزَّرَبَّ لَآ يَلَّ اِنَّمَرَفَّ عَجَّ اَنَدِّيَسَا هٖ دِلَّوَمَلَّ اَرَّ بَخُّ مَلَّ اَدُّرَبَّ لَآ هَدَّهٗ جَسَا نَلَّ رَفَّ عَاوَا هَا مَتَّنَّمَّوَا هٗ تَبَّ سُنَّ

Ушбу гўзал мавлид чопонларининг тўқувчиси, нисбаси – мансублиги Барзанжийга бориб етадиган, саййидимиз Жаъфарни Ўзинг мағфират қилгин.

هَا نَكُّسَاوَا هَلَّ يَقَمَّ نَبَّ رَقُّ مَلَّ اَعَمَّ لَعَجَّ اَوَّ هٖ نَمُّ اَلَاوَا عَا جَّرَلَاوَا كَبَّرُقُبَّ زَوَفَّ لَآ هَلَّ قَّقَّ حَاوَا

Уни Ўзингга бўлган яқинликни қўлга киритишга ва орзу-умидларига етиштир. Унинг истироҳатгоҳини, масканини муқарраблар билан бирга қилгин.

هَعَمَّ سَا هَلَّ اِلَّ اَخَّصَا نَمَّوَا اَوَّ اَرَا قَاوَا اَوَّ بَاتَا كَاوَا هٖ عَاوَا هَرَّ صَحَاوَا هَرَّ عَاوَا هَبَّ يَغَّوَا هَلَّ رُتَّ سَاوَا هَا عَصَاوَا

Унинг айбларини, ожизлигини, нўноқлик ва дудуқликларини Ўзинг ёпгин. Шунингдек, ушбу мавлидни ёзган, ўқиган ва унга қулоқ солган ҳамда тинглаганларнинг ҳам.

هَبَّ حَصَاوَا هَلَّ اَيَّ عَاوَا هٖ لَكُّ لَآ اَقَّيَّ قَّقَّ حَلَّ اَمَّ نَمَّ يَلَّ جَّ تَلَّ لَلَّ اَبَا قَلَّوَا يَلَّ عَا مَلَّ سَاوَا لَصَاوَا مَّوَيُّ لَآ اَدَّهٗ هَا لَآ اَدَّهٗ اَوَّوَا هَرَّ صَنَّوَا

Куллий ҳақиқатлар* ичра тажаллийни илк бор қабул қилган зотга ҳамда у зотнинг оилалари, асҳоблари ва у зотга ёрдам берган, у зотни дўст тутган

кишиларга салоту салом йўллагин.

«Куллий ҳақиқат» деганда башарият назарда тутилган.

لَا فَاخْ مَلَأُ رُؤُوسَ تَلَحَّاتٍ وَهِيَ رَهْوَجٍ طَارِقٌ أَبَّيُّ رَدْلٍ وَفِصْوٍ نَمُنْ أَدَا لَاتَ فَنُشَامَ
هَالِحٌ دُوقُعِبَ عَفِي نُمَلَا

Зотан, қулоқлар у зотнинг дурдек васфларидан гавҳар болдоқлар билан зийнатланди ҳамда олий йиғинларнинг кўкслари унинг шодалари билан безанди.

ءَايَبُنَّ أَلِمَتْ أَخِي دَمْحُمُ أَنْ أَلْوَمَ وَأَنْ دِيَّيَسِي لَعَمِي لَسْتَلَامَتَا وَهَذَا لَصَلَا لَضْفَاو
نِي عَمَجَلِ وَبِأَخْ صَاوِ هَلْ آيَلَعَوَ نِي لَسْرُ مَلَاو

Саййидимиз ва хўжамиз, анбиё ва пайғамбарларнинг сўнгисига ҳамда у зотнинг оилаларига, асҳобларига – барча-барчаларига энг афзал саловатлар ва энг тугал саломлар бўлсин!

بَرَهَلَلْ دُمَحْلَاو نِي لَسْرُ مَلَا لَعَمُ السَّو وَنُوفِصَيِّ أَمْعَزَعَلْ بَرَكْبَرَّ نَخْبُس
نِي مَلْ أَعَلَا

Сенинг Роббинг, иззат Робби улар қилаётган васфдан покдир. Ва юборилган Расулларга салом бўлсин! Оламларнинг Робби Аллоҳга ҳамд бўлсин!

Таржима Аллоҳ азза ва жалланинг фазли ва ёрдами билан 31/01/2013м. 19/03/1434 ҳ. да ўз ниҳоясига етди.

Аллоҳдан камчилик ва нуқснларимизни афв этиб, ушбу озижона уринишимиздан мусулмонларни манфаатдор этишини сўраймиз! Амин!